

2018

2018

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN

puolivuosisikatsaus 1.1.-30.6.2018

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN PUOLIVUOSIKATSAUS 1.1.–30.6.2018

Sisällysluettelo

Säästöpankkiryhmän puolivuosisikatsaus 1.1.–30.6.2018	3	Varat	28
Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus	3	LIITE 8: Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	28
Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä	3	LIITE 9: Lainat ja saamiset	30
Toimintaympäristön kuvaus	3	LIITE 10: Johdannaiset ja suojauslaskenta	31
Säästöpankkiryhmän tulos ja tase	5	LIITE 11: Sijoitusomaisuus	33
Vakavaraisuus ja riskiasema	6	LIITE 12: Henkivakuutustoiminnan varat	34
Luottoluokitus	8	Velat	36
Olenneiset tapahtumat puolivuosisikatsauspäivän jälkeen	8	LIITE 13: Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	36
Loppuvuoden näkymät	8	LIITE 14: Liikkeeseenlasketut velkakirjat	37
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin	8	LIITE 15: Henkivakuutustoiminnan velat	38
Puolivuosisikatsaus (IFRS)	11	Muut liitetiedot	39
Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma	11	LIITE 16: Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	39
Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma	12	LIITE 17: Rahoitusvarojen ja -velkojen nettoutus	45
Säästöpankkiryhmän tase	13	LIITE 18: Vakuudet	46
Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma	14	LIITE 19: Taseen ulkopuoliset sitoumukset	46
Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma	16	LIITE 20: Lähipiiritiedot	47
Laatimisperiaatteet	17	Vakavaraisuustiedot	47
LIITE 1: Kuvaus Säästöpankkiryhmästä	17	LIITE 21: Vakavaraisuuden yhteenveto	47
LIITE 2: Laatimisperiaatteet	19	LIITE 22: Omien varojen vähimmäismäärä	48
Kauden tulos	20	LIITE 23: Kokonaisvastuut vastuuryhmittäin	49
LIITE 3: Segmentti-informaatio	20	LIITE 24: Omien varojen täsmäytyslaskelma	50
LIITE 4: Korkokate	24		
LIITE 5: Palkkiotuotot ja -kulut, netto	25		
LIITE 6: Sijoitustoiminnan nettotuotot	26		
LIITE 7: Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	27		

SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄN PUOLIVUOSIKATSAUS

1.1. – 30.6.2018

Säästöpankkiliitto osk:n toimitusjohtajan katsaus

Säästöpankkiryhmän (jäljempänä myös ”Ryhmä”) strateginen tavoite on tarjota markkinoiden paras yhdistelmä digitaalisia ja henkilökohtaisia rahoitus- ja varallisuuden hoidon palveluja. Ryhmän keskeinen toiminnallinen suoritusmittari on asiakastytyväisyys, jolla mitaten Ryhmä kuuluu selkeästi markkinajohtajiin.

Pankkiasioinnissa rutiiniasiat siirtyvät hyvää vauhtia digitaaliseen ympäristöön. Säästöpankkiryhmä julkaisikin vuoden alkupuolella joukon merkittäviä uusia digitaalisia palveluja ja jatkaa digitaalisten palvelujen kehittämistä eteenpäin. Vaativampia neuvonanto- ja talouden valmennuspalveluja varten asiakkaat valitsevat mieluiten henkilökohtaisen, kasvotusten tapahtuvan palvelun. Säästöpankkiryhmä on henkilökohtaisen palvelun paras osaaja ja panostaa edelleen paljon asiantuntemuksen kehittämiseen ja palvelujen saavutettavuuteen. Neuvonannossa Säästöpankkiryhmä on aina reilusti asiakkaan puolella.

Säästöpankkiryhmä kasvoi alkuvuonna asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Toiminnan ensisijainen painopiste Säästöpankkiryhmässä on jatkuvasti ollut asiakaskokemuksen kokonaisvaltainen kehittäminen, jota kutsutaan säästöpankkikokemukseksi.

Täydentääkseen tuote- ja palvelutarjontaansa asiakastarpeiden mukaisesti ja hyödyntääkseen tehokasta tuotanto- ja jakeluverkostoaan Säästöpankkiryhmä julkaisi useita strategisia kumppanuusia alkuvuoden aikana. Säästöpankkiryhmä aikoo jatkossakin koota asiakkaita parhaiten palvelevia tuote- ja palvelukokonaisuuksia, joista osan Ryhmä tuottaa itse ja osan kumppaniensa kanssa saumattomassa yhteistyössä.

Säästöpankkiryhmän tuotot olivat 124,9 miljoonaa euroa (136,3 milj. euroa). Pankkiryhmän liiketoimintaympäristö oli monelta osin haasteellinen. Tilinpäätösstandardien muutoksen vuoksi Ryhmä vähensi sijoitustoimintansa riskinottoa, mikä johti sijoitustoiminnan tuottojen alenemiseen. Korkotaso oli edelleen erittäin matala, mutta siitä huolimatta Ryhmän korkokate parani peräti 8,1 %:lla 74,7 miljoonaan euroon. Korkokatteen nousuun vaikutti sekä luotonannon volyymikasvu että jälleenrahoituskustannuksen aleneminen. Palkkiotuotot kasvoivat 6,2 prosenttia 41,5 miljoonaan euroon. Palkkiotuottojen kasvu oli suurinta varallisuuden hoidon palkkioissa. Varallisuuden hoidon palvelut ovat yksi tärkeimmistä strategisista painopistealueista Ryhmälle.

Säästöpankkiryhmä panostaa voimakkaasti palvelujensa kehittämiseen. Tästä syystä ryhmän kulut nousivat 15,3 prosenttia 102,3 miljoonaan euroon. Säästöpankkiryhmä aikoo myös tulevaisuudessa investoida merkittävästi asiakasliiketoimintansa kehittämiseen, joten kulujen ja tuottojen tasapainottaminen tulee olemaan jatkuvasti keskeinen asia ryhmän strategisessa suunnittelussa.

Kesäkuussa 2018 Säästöpankkiliiton hallintoneuvosto hyväksyi Ryhmälle uuden liiketoimintastrategian, johon koko Ryhmä on yhteisesti sitoutunut. Uusi strategia rakentuu monelta osin säästöpankkien perinteisille vahuuksille, joissa korostuvat erityisesti asiakasläheisyys, paikallisuus, eettisyys ja säästämisen edistäminen.

Säästöpankkiryhmä ja Säästöpankkien yhteenliittymä

Säästöpankkiryhmä on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästö-

pankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytär- ja osakkuusyhtiöistä.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös ”Yhteenliittymä”) kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä annetussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Säästöpankkipalvelut Oy. Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkiryhmän rakenteesta löytyy lisätietoa sivulta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Toimintaympäristön kuvaus

Globaali talousnäkömä

Vuoden 2018 alkaessa kansainvälisen talouden suhdanneodotukset olivat poikkeuksellisen vahvat. Alkuvuoden toteutunut kehitys ei kuitenkaan ole aivan vastannut odotuksia – varsinkaan Euroopassa – ja maailmantalouden kasvu näyttäisi olevan hidastumassa. Sinänsä kyse voi olla normaalista heilahtelusta: nousukausiin mahtuu erilaisia ”minisyklejä”, joissa BKT-kasvu välillä vauhdittuu, välillä hidastuu. On myös mahdollista, että alkuvuoden makropeptymykset johtuvat puhtaasti satunnaisvaihtelusta, eikä talouden kasvuvauhdissa ole tapahtumassa ohimenevää värinää merkittävämpää muutosta.

Kansainvälisessä toimintaympäristössä on kuitenkin piirteitä, joiden vuoksi riskit astetta vakavammasta ja pidempikestoisemmasta suhdannekuopasta ovat hieman nousseet. Ensimmäisen kerran finanssikriisin jälkeen kasvu on hidastumassa tilanteessa, jossa yksi maailman keskeisistä keskuspankeista kiristää rahapolitiikkaa. USA:n keskuspankki Fed:n koronnostot ja taseen supistuminen vaikuttavat laajasti dollarimääräisten velkojen hoitokuluihin, millä voi olla odotettua enemmän vaikutuksia yritysten investointirohkeuteen. Useissa johtavissa talouksissa alkaa myös esiintyä suhdannehuipulle tyypillisiä oireita: USA:ssa työttömyys on laskenut jo alle neljän prosentin ja Euroopan teollisuudessa kapasiteetin käyttöaste on korkealla. Samanaikaisesti kauppasodalla uhittelu on muuttumassa retoriikasta konkreettisten toimien ja vastatoimien kierteeksi USA:n ja sen keskeisten kauppakumppaneiden välillä. Myös Italian poliittinen epävarmuus sekä monimutkaiset Brexit-neuvottelut kiristävät tunnelmaa.

Riskeistä huolimatta kyse näyttäisi toistaiseksi olevan pikemminkin kasvun maltillisesta hidastumisesta kuin koko noususuhdanteen päätöksestä. Osakemarkkinoilla heilunta on lisääntynyt, mutta merkittävää suhdannekäänteen hinnoittelua ei ole vielä nähtävissä. Rahapolitiikka puolestaan kiristyy teollisuusmaista vain kaikkein vahvimalla talousalueella eli USA:ssa. Fed odottaa nostavansa ohjauskoron vuoden 2018 loppuun mennessä 2,50 prosenttiin. Euroopan keskuspankki EKP sen sijaan on ilmoittanut

luopuvansa rahatalouden määrällisestä elvytyksestä vasta kuluvan vuoden lopussa ja pitävänsä keskeiset ohjauskorkonsa nykytasoihin vähintään vuoden 2019 kesän lopulle saakka. Euroalueen näkyminen tuo valoa myös euron heikentyminen kuluvan vuoden toisella neljänneksellä.

Vaikka globaali kasvunäkymä on jonkin verran heikkenemässä, maailmantalouden voi odottaa jatkavan vuonna 2018 yli kolmen prosentin kasvuvauhdissa. Suhdannehuolet näyttäisivät vaikuttavan enemmän kehittyneiden kuin kehittyvien talouksien näkyvään. Kehittyvillä markkinoilla BKT-kasvu on alkuvuonna jopa kiihtynyt.

Korkoympäristö

Korkotaso on säilynyt matalana eikä merkittäviä muutoksia ole odotettavissa lähiaikoina. Vallitsevan korkokäyrän muoto on edelleen lattea, mikä yhdistettynä matalaan perustasoon tuo pankkitoiminnan rahoituskatteelle haasteita. Lisäksi rahoituskatetta raskaita likviditeetin sääntelyvaatet (LCR maksuvalmiusvaade) ja Euroopan Keskuspankin negatiivinen talletuskorko.

Sijoitusmarkkinat

Sijoitusmarkkinoilla vuoden 2018 ensimmäinen puolisko oli epävarmuuden sävyttämä. Yritysten tuloskasvuodotuksissa nähtiin laskua ja erityisesti poliittisten riskien nousu on ollut markkinoiden huomion kohteena. Italian poliittinen tilanne on nostanut kysymyksen euroalueen tulevaisuudesta. Samaan aikaan Yhdysvaltojen julistamat tullit ja muut kaupanesteet hidastavat maailmankaupan kasvunäkymiä.

Keskuspankkien tulevat toimenpiteet rahapolitiikan kiristämiseksi ovat osaltaan kasvattaneet epävarmuutta korkomarkkinoilla. Yhdysvalloissa pitkien korkojen nousu on ollut voimakasta ja korkoero euroalueen valtionlainoihin on kasvanut. Yhdessä Yhdysvaltain dollarin nousun kanssa korkojen nousu on johtanut kehittyvien markkinoiden korkosijoitusten tuottojen heikentymiseen. Yrityslainojen riskimarginaalit kasvoivat mikä pienensi kyseisen omaisuuslajin tuottoja ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Loppuvuoden osalta korkosijoitusten tuotto-odotus pysyy alhaisena. Inflaatio-odotusten alhainen taso euroalueella rajoittaa korkojen nousua, mutta tästä huolimatta pitkien korkojen taso tulee nousemaan loppuvuotta kohti. Osakemarkkinoiden näkymät ovat viime vuotta epävakammat, mutta siitä huolimatta osakemarkkinoiden tuottojen odotetaan nousevan merkittävästi korkotuottoja suuremmaksi. Kehittyvien markkinoiden tuottoihin liittyvä epävarmuus tulee säilymään korkeana loppuvuoden aikana.

Suomen taloustilanne

Suomen talouden suhdanne on jatkunut valoisaana. Bruttokansantuote kasvoi vuoden 2018 alkupuolella odotettua vauhdikkaam-

min. Erityisen myönteistä on ollut investointien vahvan kasvun jatkuminen ja jopa kiihtyminen. Ripeä investointitahti vahvistaa talouden pitkän aikavälin tuotantokapasiteettia ja parantaa tuottavuutta. Pieni huolenaihe sen sijaan on viennin kasvun melko selvä hidastuminen - globaalin kasvunäkymän viimeaikainen maltillistuminen näyttäisi tuntuvan jo vientiluvuissa. Yksityinen kulutus on kuitenkin yhä vahvistuvalla trendillä. Vaikka kotitalouksien velkaantuminen on viime vuosina kiihtynyt ja säästämisaste painunut negatiiviseksi, työllisyyden ja ansiokehityksen merkittävä paraneminen tukee kotitalouksien kulutusmahdollisuuksia. Työllisyyden kasvu kiihtyi merkittävästi vuoden 2017 jälkipuoliskolla. Vaikka rekrytointitahti on jo selvästi tasaantunut, työttömyyden lasku jatkuu ja vuonna 2018 työttömyysasteesta päästäneen alle kahdeksaan prosenttiin.

Viimeiset pari vuotta Suomessa on eletty tilanteessa, jossa talous on voinut elpyä ilman merkittäviä sisäisiä tai ulkoisia rajoitteita. Tulevina vuosina olosuhteet kuitenkin muuttuvat ja kasvun ylläpitäminen vaikeutuu. Maailmantaloudessa on jo nähtävissä hidastuvaa kasvua, mikä vaimentaa vientimarkkinoiden tarjoamaa vetoapua. Samanaikaisesti kotimaisilla työmarkkinoilla soveltuvan työvoiman saatavuus alkaa muodostua kasvun esteeksi. Myös kotitalouksien paisunut velkallasi voi muodostua ongelmaksi, mikäli odotukset korkotason noususta voimistuvat.

Näistä rajoitteista huolimatta BKT-kasvu voi jatkua pitkän aikavälin trendiä (n. 1,5 %) vahvempana kuluvan vuoden jälkeenkin. Tämä kuitenkin edellyttää talouden kilpailukyvyistä huolehtimista, julkisen talouden vahvistamista sekä työmarkkinoiden, sosiaaliturvan ja koulutuksen uudistuksia työvoimareservin saamiseksi tehokkaammin talouden käyttöön. Näillä näkymin talouskasvu ylittää vielä vuonna 2018 lähelle kolmea prosenttia.

Asuntomarkkinat Suomessa

Asuntokauppaa ohjaavat tekijät (työllisyys, korkotaso ja kuluttajien luottamus) ovat edelleen optimaaliset asuntomarkkinoiden kannalta. Oheisesta huolimatta käytettyjen asuntojen kauppaa on ollut noin 3 prosenttia pienempi viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Käytettyjen asuntojen kauppamäärien on ennustettu kasvavan 3-5 prosenttia tänä vuonna. Nykyisen arvion mukaan tämä ei tulisi toteutumaan. Osaltaan tähän vaikuttaa lainakattosääntösten kiristyminen.

Sijoitusasuntokysyntä on jatkunut vahvana, vaikka joillakin paikkakunnilla on jo ylitarjontaa vuokra-asunnoista. Ylitarjonta johtuu osittain asuntorahastojen aktiivisesta sijoitustoiminnasta.

Käytettyjen asuntojen hinnat ovat nousseet pääkaupunkiseudulla. Muualla Suomessa hinnat ovat laskeneet. Hintaero pääkaupunkiseudun ja muun Suomen välillä on kasvanut alkuvuodesta noin 5 prosenttia. Asuntokaupan polarisoituminen heijastuu suurina paikkakuntakohtaisina eroina. Vuonna 2018 käytettyjen asuntojen hintojen on ennustettu nousevan koko maassa noin 1-2 prosenttia.

Säästöpankkiryhmän tulos ja tase

Säästöpankkiryhmän tunnusluvut (1 000 euroa)	1-6/2018	1-12/2017	1-6/2017
Liikevaihto	146 750	331 366	162 613
Korkokate	74 714	142 176	69 116
% liikevaihdosta	50,9 %	42,9 %	42,5 %
Tulos ennen veroja	29 106	88 210	40 488
% liikevaihdosta	19,8 %	26,6 %	24,9 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	124 945	282 191	136 229
Liiketoiminnan kulut yhteensä*	-102 325	-182 693	-89 563
Kulu-tuottosuhte %	81,9 %	64,7 %	65,7 %
Taseen loppusumma	11 405 191	11 326 105	10 488 692
Oma pääoma	1 031 548	1 017 520	988 673
Oman pääoman tuotto %	2,4 %	7,3 %	3,4 %
Kokonaispääoman tuotto %	0,2 %	0,7 %	0,3 %
Omavaraisuusaste %	9,0 %	9,0 %	9,4 %
Vakavaraisuussuhde %	18,5 %	19,1 %	19,3 %
Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista*	5 566	-13 266	-7 240

* Toteutuneet luottotappiot esitetään 1.1.2018 alkaen Liiketoiminnan muissa kuluissa. Vertailukausien toteutuneet luottotappiot esitetään Arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista. Toteutuneet luottotappiot katsauskaudella 4,4 miljoonaa ja vertailukausilla 4,0 miljoonaa 12/2017 ja 2,0 miljoonaa 6/2017.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-6/2017)

Säästöpankkiryhmän tulos ennen veroja oli 29,1 miljoonaa euroa (40,5 milj. euroa). Kauden voitto oli 25,0 miljoonaa euroa, josta Säästöpankkiryhmän omistajien osuus oli 24,5 miljoonaa euroa (32,1 milj. euroa).

Säästöpankkiryhmän liiketoiminnan tuotot olivat yhteensä 124,9 miljoonaa euroa (136,2 milj. euroa). Kasvua oli korkokatteessa, palkkionetossa sekä henkivakuutustoiminnan nettotuotoissa.

Matalasta korkotasosta huolimatta korkokate kasvoi 8,1 prosenttia ollen 74,7 miljoonaa euroa (69,1 milj. euroa). Korkokatteen nousua selittää jälleenrahoituksen hankintakustannusten lasku ja sekä kasvanut luotonanto. Korkoriskien hallinnassa käytettävien johdannaisten osuus korkokatteesta oli 11,8 miljoonaa euroa (10,7 milj. euroa).

Palkkiotuotot ja -kulut, netto kasvoi 6,2 prosenttia 41,5 miljoonaan euroon (39,0 milj. euroa). Erityisesti rahastoista, luotonannosta sekä maksuliikenteestä saadut palkkiot kasvoivat.

Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 3,5 miljoonaa euroa (19,4 milj. euroa). Sijoitustoiminnan tuotot supistuivat 15,9 miljoonaa euroa. IFRS 9:n voimaantulon myötä Ryhmä vähensi sijoitustoimintansa riskinottoa, mikä johti sijoitustoiminnan tuottojen alenemiseen. Kaupankäynnin nettotuotot olivat - 4,4 miljoonaa euroa (1,0 milj. euroa). IFRS9 -standardin luokittelumuutoksen johdosta osa eristä esitetään kaupankäynnin nettotuotoissa, jotka vertailukaudelle sisältyivät sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot olivat 7,7 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa). Vakuutusmaksutulo supistui vertailukaudesta 3,5 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 6,9 miljoonaa euroa (23,7 milj. euroa), kun taas vakuutusmaksuvastuun muutos

pieni 36,8 prosentilla 44,7 miljoonaan euroon.

Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,9 miljoonaa euroa (1,2 milj. euroa).

Liiketoiminnan kulut kasvoivat 15,3 prosenttia 102,3 miljoonaan euroon (89,6 milj. euroa).

Muut hallintokulut kasvoivat 11 prosenttia ollen 38,9 miljoonaa euroa (35,0 milj. euroa). Erityisesti IT-kulut sekä kehitysmenot kasvoivat vertailukaudesta.

Henkilöstökulut kasvoivat 8,9 prosenttia 42,8 miljoonaan euroon (39,3 milj. euroa). Henkilöstön määrä 30.6.2018 oli 1 428 (1 399).

Ryhmän kulu-tuottosuhte oli 81,9 prosenttia (65,7 %).

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat katsauskaudella 6,0 miljoonaa euroa (6,0 milj. euroa).

Ryhmän arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat positiiviset 5,6 miljoonaa euroa (-7,2 milj. euroa). Arvonalentumistappiot luotoista ja muista saamisista on laskettu vuonna 2018 IFRS 9 -standardin mukaisesti, joten ne eivät ole täysin vertailukelpoisia aiemman IAS 39 -standardin mukaisesti laskettujen kanssa. Katsauskaudella tehtiin esittämistävän muutos, jossa toteutuneet luottotappiot esitetään 1.1.2018 alkaen Liiketoiminnan muissa kuluissa, kun vertailukaudella ne esitettiin arvonalentumistappioissa luotoista ja muista saamisista. Katsauskaudelle toteutuneet luottotappiot olivat 4,4 miljoonaa euroa, joka pienentää arvonalentamistappioita luotoista ja muista saamisista. Ryhmän järjestämättömät saamisot olivat 2,77 prosenttia (1,01 %) luottokannasta.

Ryhmän efektiivinen tuloveroprosentti oli 14,0 prosenttia (19,2 %).

Tase ja rahoitus (vertailutieto 31.12.2017)

Säästöpankkiryhmän tase oli 30.6.2018 11,4 miljardia euroa (11,3 mrd. euroa), jossa oli kasvua vuodenvaihteesta 0,7 prosenttia. Ryhmän kokonaispääoman tuotto oli 0,2 prosenttia (0,3 %).

Lainat ja saamiset asiakkailta olivat 8,1 miljardia euroa (7,8 mrd. euroa) ja kasvua oli vuodenvaihteesta 4,9 prosenttia. Lainat ja saamiset luottolaitoksilta olivat 21,7 miljoonaa euroa (33,2 milj. euroa). Säästöpankkiryhmän sijoitusomaisuus oli 1,2 miljardia euroa (1,3 mrd. euroa). Henkivakuutustoiminnan varat olivat 900,8 miljoonaa euroa (855,4 milj. euroa).

Säästöpankkiryhmän velat asiakkaille olivat 6,7 miljardia euroa (6,4 mrd. euroa), jossa kasvua oli 4,2 prosenttia. Velat luottolaitoksille olivat 221,4 miljoonaa euroa (228,5 milj. euroa). Liikkeeseläsketut velkakirjat olivat 2,4 miljardia euroa (2,6 mrd. euroa). Säästöpankkiryhmään kuuluva Säästöpankkien Keskuspankki laski katsauskaudella liikkeeseen 300 miljoonan euron arvosta 3-vuotista vaihtuvakorkoista joukkovelkakirjalainaa. Henkivakuutustoiminnan velat olivat 851,4 miljoonaa euroa (803,1 milj. euroa), jossa kasvua oli 5,9 prosenttia.

Säästöpankkiryhmän oma pääoma oli 1,0 miljardia euroa (1,0 mrd. euroa). Määräysvallattomien omistajien osuus omasta pääomasta oli 26,5 miljoonaa euroa (26,5 milj. euroa). Ryhmän oman pääoman kasvu selittyy pääosin katsauskauden tuloksella. Muihin laajan tuloksen eriin kirjattava käyvän arvon muutos oli kaudella -5,6 miljoonaa euroa. Rahavirran suojauksen vaikutus oman pääoman muutokseen oli -0,2 miljoonaa euroa. Ryhmän oman pääoman tuotto oli 2,4 prosenttia (3,4 %).

Vakavaraisuus ja riskiasema

Vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste

Kesäkuun 2018 lopussa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomarakenne oli vahva ja koostui suurimmaksi osaksi ydinpääomasta (CET1). Omat varat yhteensä olivat 987,8 miljoonaa euroa (984,6 milj. euroa), josta ydinpääoman osuus oli 950,1 miljoonaa

euroa (939,1 milj. euroa). Ydinpääoman kasvu johtui kauden voitosta. Toissijaisia pääomia (T2) oli 37,7 miljoonaa euroa (45,5 milj. euroa), joka koostui katsauskaudella debentuurilainoista. Riskipainotetut erät olivat 5 330,5 miljoonaa euroa (5 165,7 milj. euroa), eli 3,2 % suuremmat kuin viime vuoden lopussa. Merkittävin muutos riskipainotettujen erien nousussa oli asuntoluottokannan ja yrityslainakannan kasvu. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuussuhde oli 18,5 % (19,1 %) ja ydinvakavaraisuussuhde oli 17,8 % (18,2 %).

Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaade on 587,6 milj. euroa (569,4), joka vastaa 11,0 prosenttia riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä. Pääomavaaheen koostumus on säilynyt edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna ennallaan. Pääomavaatimus muodostuu seuraavista eristä:

- Vakavaraisuusasetukseen (CRR) perustuva vähimmäisvaade vakavaraisuussuhdeluvulle (8 %),
- 2,5 % luottolaitoslain mukainen kiinteä CET1 lisäpääomavaatimus,
- 0,5 % Finanssivalvonnan asettama CET1 Pilari 2 vaatimus ja
- Ulkomaisten vastuiden maakohtaiset muuttuvat CET1 lisäpääomavaatimukset.

Järjestelmäriskipuskuria koskeva luottolaitoslain muutos tuli voimaan 1.1.2018. Lain muutoksen seurauksena Finanssivalvonta sai käyttöönsä uuden makrovakausvälineen, jonka tarkoituksena on kattaa rahoitusjärjestelmän pitkäaikaisten ja suhdanteista riippumattomia riskejä. Finanssivalvonta teki päätöksen järjestelmäriskipuskurin asettamisesta suomalaisille luottolaitoksille 29.6.2018. Säästöpankkien yhteenliittymälle asetettava järjestelmäriskipuskuri on suuruudeltaan 1 % riskipainotettujen saamisten yhteismäärästä, ja puskuri tulee voimaan 1.7.2019.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositille.

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	984 046	969 674
Ydinpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	-33 907	-30 591
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	950 139	939 082
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	0	0
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	950 139	939 082
Toissijainen pääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	37 671	45 483
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisääteiset oikaisut	0	0
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	37 671	45 483
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	987 810	984 565
Riskipainotetut erät yhteensä	5 330 525	5 165 694
josta luottoriskin osuus	4 769 463	4 601 921
josta vastuun arvonoinnaisuriski (CVA)	69 317	72 541
josta markkinariskin osuus	40 392	39 879
josta operatiivisen riskin osuus	451 354	451 354
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	17,8 %	18,2 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	17,8 %	18,2 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin (%)	18,5 %	19,1 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	987 810	984 565
Pääomavaatimus yhteensä *	587 589	569 379
Josta Pilari II lisäpääomavaatimuksen osuus	26 653	25 828
Pääomapuskuri	400 222	415 186

* Pääomavaatimus muodostuu lakisääteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 %, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 % Finanssivalvonnan asettamasta 0,5 prosenttiyksikön Pilari 2 vaatimuksesta ja ulkomaisten vastuuden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Vähimmäisomavaraisuusaste

Säästöpankkien yhteenliittymän vähimmäisomavaraisuusaste oli 8,9 % prosenttia (8,8 %). Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu tiedossa olevan sääntelyn mukaisesti ja kuvaa Yhteenliittymän ensisijaisten pääomien suhdetta kokonaisvastuisiin. Säästöpankkien yhteenliittymä seuraa liiallista velkaantumista osana vakavaraisuuden hallintaprosessia.

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Ensisijainen pääoma	950 139	939 082
Vastuiden kokonaismäärä	10 692 980	10 639 424
Vähimmäisomavaraisuusaste	8,9 %	8,8 %

Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä 31.12.2017.

Riskiasema

Säästöpankkiryhmän riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa Säästöpankkiryhmän ja Säästöpankkien yhteenliittymän sisäistä valvontaa sekä keskeinen osa Ryhmän operatiivista toimintaa. Keskusyhteisön hallituksen vastuulla on ohjata Yhteenliittymän toimintaa. Se antaa maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi siihen kuuluville yrityksille ohjeita riskien hallinnasta, luotettavasta hallinnosta, sisäisestä valvonnasta sekä yhtenäisten tilinpäätösperiaatteiden noudattamisesta Yhteenliittymän tilinpäätöksen laatimisessa.

Keskusyhteisö hyväksyy sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet. Keskusyhteisöön on perustettu liiketoiminnasta riippumattomat toiminnot varmistamaan tehokkaan ja kattavan sisäisen valvonnan kaikille Säästöpankkien yhteenliittymään ja Säästöpankkiryhmään kuuluville yhtiöille. Toimintojen tehtävät:

- Riippumaton riskienvalvonta
- Säännösten noudattamisen varmistaminen
- Sisäinen tarkastus

Säästöpankkiryhmän riskienhallinnan menetelmätapoja ylläpidetään ja kehitetään Keskusyhteisön riippumattoman riskienvalvonnan toimesta. Näin varmistetaan, että myös kaikki uudet ja olennaiset, mutta myös aikaisemmin tunnistamattomat riskit, tulevat liiketoimintojen riskienhallinnan piiriin.

Merkittävät tai riskipitoiset sitoumukset tehdään kollegiaalisen päätöksentekomenettelyn mukaisesti, ja valtuuksien käyttö on rajattu limiiteillä. Liiketoimintaa ja prosesseja ohjataan sisäisillä toimintaohjeilla, joiden noudattamista ja ajantasaisuutta valvotaan. Tehdyt päätökset ja merkittävät liiketoimet dokumentoidaan ja arkistoidaan. Olennainen osa riskienhallintaa suoritetaan päivittäisissä varmistuksissa. Tehtyjen päätösten toimeenpanoa seurataan hyväksymisillä, todentamisilla, varmistuksilla, täsmäytyksillä sekä seuranta- ja poikkeamisraporteilla.

Merkittävimmät Säästöpankkiryhmän toimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski, korkoriski, operatiivinen riski, kiinteistörisiikki ja erilaiset liiketoimintariskit.

Säästöpankkiryhmän riskiasema on pysynyt hyvällä tasolla. Säästöpankkien yhteenliittymän vakavaraisuus on pysynyt hyvänä ja järjestämättömät saamiset kohtuullisella tasolla. Ryhmän riskeistä ja riskienhallinnasta kerrotaan tarkemmin Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksessä 31.12.2017.

Finanssivalvonta on antanut Yhteenliittymälain mukaisen luvan Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä toimivalle Säästöpankkiliitto osk:lle päättää, ettei sen jäsenluottolaitoksiin sovelleta EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) kuudennen osan ja sen nojalla annetuissa Euroopan unionin säädöksissä säädettyjä luottolaitoksen maksuvalmiudelle asetettuja vaatimuksia.

Rahoitusvakausrasto päätti 24.5.2017 asettaa Säästöpankkien yhteenliittymälle vaatimuksen alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärästä (MREL-vaade). Päätöksen mukaan vaatimus on kaksi kertaa Säästöpankkien yhteenliittymän pääomavaade (11%), mutta kuitenkin vähintään 8 prosenttia taseen loppusummasta. Yhteenliittymätasolle asetettu vaade tulee voimaan 31.12.2018 alkaen.

Luottoluokitus

S&P Global Ratings (S&P) nosti 28.4.2017 Säästöpankkiryhmän keskusluottolaitoksena toimivan Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj:n pitkäaikaisen luottoluokituksen tasolta 'BBB+' ta-

solle A-, näkyvät ovat vakaat. Samalla lyhytaikainen luottoluokitus vahvistettiin tasolle ('A-2'). Edellinen S&P:n luottoluokitusarvio oli tehty marraskuussa 2016.

Olennaiset tapahtumat puolivuosisikatsauspäivän jälkeen

Säästöpankkiliiton hallituksen tiedossa ei ole seikkoja, jotka olennaisesti vaikuttaisivat Säästöpankkiryhmän taloudelliseen asemaan puolivuosisikatsauspäivän jälkeiseltä ajalta.

Loppuvuoden näkymät

Säästöpankkiryhmän koko vuoden 2018 tuloksen arvioidaan säilyvän hyvällä tasolla, mutta jäävän viime vuoden ennätystulosta pienemmäksi. Arvio perustuu tämän hetkiseen näkemyksen tuloksen kehityksestä ja se voi muuttua tilikauden varrella merkittävästikin.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

Pankkitoiminta

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa, Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena ja Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-6/2017)

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja oli 17,8 miljoonaa euroa (28,5 milj. euroa). Korkokate oli 74,7 miljoonaa euroa (69,1 milj. euroa), jossa oli kasvua 8,2 prosenttia. Kasvu johtui vertailukautta edellisemmistä varainhankinnan kustannuksista sekä antolainauksen volyymikasvusta. Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 28,9 miljoonaa euroa (28,0 milj. euroa), jossa oli kasvua 3,4 prosenttia. Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot laskivat 90,3 tuhanteen euroon (20,2 milj. euroa). IFRS 9:n voimaantulon myötä Ryhmä vähensi sijoitustoimintansa riskinottoa, mikä johti sijoitustoiminnan tuottojen alenemiseen. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1,5 miljoonaa euroa (1,0 milj. euroa).

Henkilöstökulut kasvoivat maltillisesti ollen 32,7 miljoonaa euroa (32,0 milj. euroa). Pankkitoiminnan henkilöstön määrä kauden lopulla oli 1 135 (1 159). Liiketoiminnan muut kulut ja poistot kasvoivat 19,3 prosenttia 60,4 miljoonaan euroon (50,6 milj. euroa).

Pankkitoiminnan tase oli 10,5 miljardia euroa (31.12.2017 10,5 mrd. euroa), jossa kasvua oli 0,3 prosenttia.

Lainat ja saamiset asiakkailta kasvoivat 4,9 prosenttia 8,1 miljardiin euroon (31.12.2017 7,8 mrd. euroa).

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentti

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa ja Sp-Henkivakuutus harjoittaa henkivakuutustoimintaa, riskivakuuttamisen ja sijoitusvakuuttamisen osa-alueilla. Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin hallinnoimat rahastopääomat olivat 30.6.2018 olivat yhteensä 2,4 miljardia euroa (2,1 mrd. euroa), mikä oli 14,3 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kun mukaan luetaan varainhoitosopimusten perusteella hallinnoitu varallisuus, oli hallinnoitujen varojen määrä 3,3 miljardia euroa (2,9 mrd. euroa).

Rahastojen osuudenomistajien määrä kasvoi 6,3 prosenttia ja rahastoilla oli tarkastelukauden päättyessä yhteensä 184 243 osuudenomistajaa (173 357 osuudenomistajaa).

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentti hallinnoi tarkastelukauden päättyessä 22 sijoitusrahastoa.

Nettomerkinnät Säästöpankkirahastoihin olivat vuoden 2018 ensimmäisellä puoliskolla yhteensä 43 miljoonaa euroa.

Tarkastelukauden päättyessä segmentin hallinnoimista rahastoista suurin oli Säästöpankki Korke Plus -sijoitusrahasto 595 miljoonan euron pääomilla. Rahasto oli 39 300 osuudenomistajalla myös suurin osuudenomistajien määrällä mitattuna. Eniten uutta pääomaa Säästöpankkirahastoista keräsi Säästöpankki Korkopainoinen -erikoissijoitusrahasto, jonka nettomerkinnät olivat 40 miljoonaa euroa.

Henkivakuutustoiminnassa maksutulo oli 81 miljoonaa euroa (84 milj. euroa). Säästämistuotteiden kehitys oli maltillista, säästöväkuutuksen myynti laski, mutta samanaikaisesti varainhoitovakuutuksen kysyntä kasvoi 17 %.

Kesäkuussa aloitettiin myyntiyhteistyö Paikallisosuuspankkien kanssa. Paikallisosuuspankit aloittavat Sp-Henkivakuutuksen ja Sp-Rahastoyhtiön tuotteiden myynnin vaiheittain. Yhteistyö lähti liikkeelle henkivakuutus tuotteilla ja etenee myöhemmin myös sijoitusrahastoihin.

Kesäkuussa julkistettiin tuoteyhteistyö Taaleri Oyj:n kanssa. Ensimmäinen sopimukseen perustuva sijoitusratkaisu on tavoitteena lanseerata vuoden 2018 loppuun mennessä. Ympäristöeteman ympärille rakentuvan erikoissijoitusrahaston hallinnoinnista vastaa Sp-Rahastoyhtiö Oy. Merkittävä osuus rahaston varoista tullaan sijoittamaan Taaleri Pääomarahastot Oy:n hallinnoimien vaihtoehtorahastojen rahasto-osuuksiin.

Tuloskehitys (vertailutieto 1-6/2017)

Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin tulos ennen veroja oli 11,9 miljoonaa euroa (11,8 milj. euroa).

Henkivakuutustoiminnan nettotuotot 7,7 miljoonaa euroa (6,4 milj. euroa) kasvoivat 20,3 prosenttia vertailukauteen nähden. Henkivakuutustoiminnan maksutulo oli 80,6 miljoonaa euroa (83,5 milj. euroa). Korvauskulut olivat 34,9 miljoonaa euroa (29,9 milj. euroa), missä kasvua 16,6 prosenttia. Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan nettotuotto oli 6,9 miljoonaa euroa (23,7 milj. euroa).

Palkkiotuotot ja -kulut nettona olivat 12,6 miljoonaa euroa (11,2 milj. euroa). Palkkiotuotot nousivat suurempien asiakasvarojen ja hallinnoitavien rahastopääomien myötä.

Liiketoiminnan kulut nousivat 25,8 prosenttia 8,2 miljoonaan euroon (6,5 milj. euroa). Henkilöstökulut pysyivät vertailukauden tasolla olleen 3,7 miljoonaa euroa (3,6 milj. euroa). Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä kasvoivat 4,5 miljoonaan euroon (3,0 milj. euroa). Kasvu johtui pääosin kehittämisinvestoinneista. Segmentin henkilöstön lukumäärä kauden lopussa oli 79 (80).

Henkivakuutustoiminnan varat olivat 885,4 miljoonaa euroa (31.12.2017 840,1 milj. euroa). Kasvua oli 5,4 prosenttia. Sijoitussidonnaiset vakuutussäästöt olivat kauden lopussa 724 miljoonaa euroa (31.12.2017 671,2 milj. euroa) kasvaen 7,9 prosenttia.

Varainhoito- ja henkivakuutustoiminnan tase kasvoi kaudella 7,4 prosenttia olleen 897,1 miljoonaa euroa (31.12.2017 851 milj. euroa).

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja, Tomi Närhinen

puh. +358 40 724 3896

Puolivuosikatsauksen luvut ovat tilintarkastamattomat.

Tiedotteet ja muu yritysinformaatio löytyvät Säästöpankkiryhmän kotisivuilta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevaihto:	Korkotuotot, palkkiotuotot, kaupankäynnin nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan tuotot yhteensä:	Korkokate, palkkiotuotot ja -kulut netto, kaupankäynnin nettotuotot, sijoitustoiminnan nettotuotot, henkivakuutustoiminnan nettotuotot, liiketoiminnan muut tuotot
Liiketoiminnan kulut yhteensä:	Henkilöstökulut, liiketoiminnan muut kulut, poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
Kulu-tuottosuhte %:	$\frac{\text{Liiketoiminnan kulut}}{\text{Liiketoiminnan tuotot}}$
Oman pääoman tuotto %:	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Oma pääoma, sis. määräysvallattomien osuuden (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Kokonaispääoman tuotto %:	$\frac{\text{Kauden tulos}}{\text{Taseen loppusumma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$
Omavaraisuusaste %:	$\frac{\text{Oma pääoma (sis. määräysvallattomien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Vaihtoehtoisella tunnusluvulla tarkoitetaan taloudellista tunnuslukua, joka kuvaa mennyttä tai tulevaa taloudellista tulosta, taloudellista asemaa tai rahavirtoja ja joka on muu kuin IFRS-normistossa määritelty tai nimetty taloudellinen tunnusluku. Vaihtoehtoisia tunnuslukuja esitetään kuvaamaan liiketoiminnan taloudellista kehitystä ja parantamaan vertailukelpoisuutta eri raportointikausien välillä.

Säästöpankkiryhmällä ei ole käytössä vaihtoehtoisia tunnuslukuja, jotka eivät olisi johdettavissa puolivuositiedon tiedoista, eikä esitetyissä tunnusluvuissa ole tapahtunut muutoksia.

PUOLIVUOSIKATSAUS (IFRS)

Säästöpankkiryhmän tuloslaskelma

(1 000 euroa)	Liite	1-6/2018	1-6/2017
Korkotuotot		91 665	90 905
Korkokulut		-16 951	-21 789
Korkokate	4	74 714	69 116
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	5	41 485	39 047
Kaupankäynnin nettotuotot		-4 407	1 031
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6	3 514	19 410
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	7	7 692	6 394
Liiketoiminnan muut tuotot		1 947	1 232
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		124 945	136 229
Henkilöstökulut		-42 784	-39 275
Liiketoiminnan muut kulut		-53 590	-44 333
Poistot ja arvonalentumistappiot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-5 951	-5 954
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-102 325	-89 563
Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista*		5 566	-7 240
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta		920	1 062
Tulos ennen veroja		29 106	40 488
Tuloverot		-4 072	-7 787
Kauden tulos		25 034	32 701
Jakautuminen:			
Omistajien osuus tuloksesta		24 480	32 060
Määräysvallattomien omistajien osuus tuloksesta		554	641
Yhteensä		25 034	32 701

*Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista on kirjattu vuonna 2018 IFRS 9-standarin mukaisesti.

Säästöpankkiryhmän laaja tuloslaskelma

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Tilikauden tulos	25 034	32 701
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
Käyvän arvon rahaston muutos		
Käypään arvoon arvostamisesta	-5 595	3 896
Rahavirran suojauksesta	-227	-626
Yhteensä	-5 822	3 270
Tilikauden laaja tulos	19 211	35 971
Jakautuminen:		
Omistajien osuus laajasta tuloksesta	18 953	34 628
Määräysvallattomien omistajien osuus laajasta tuloksesta	258	1 343
Yhteensä	19 211	35 971

Säästöpankkiryhmän tase

(1 000 euroa)	Liite	30.6.2018	31.12.2017
Varat			
Käteiset varat		834 781	1 118 938
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		72 928	34 694
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	9	21 731	33 181
Lainat ja saamiset asiakkailta	9	8 136 946	7 753 391
Johdannaiset	10	52 374	53 220
Sijoitusomaisuus	11	1 225 663	1 260 677
Henkivakuutustoiminnan varat	12	900 789	855 422
Sijoitukset osakkuusyhtiöissä		7 891	7 952
Aineelliset hyödykkeet		52 592	51 341
Aineettomat hyödykkeet		33 471	28 725
Verosaamiset		6 334	3 009
Muut varat		59 693	125 555
Varat yhteensä		11 405 191	11 326 105
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		25 240	25 369
Velat luottolaitoksille	14	221 442	228 458
Velat asiakkaille	14	6 686 191	6 419 543
Johdannaiset	10	3 364	5 584
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	15	2 374 836	2 563 128
Henkivakuutustoiminnan velat	16	851 408	803 130
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		91 536	100 284
Verovelat		55 356	62 907
Varaukset ja muut velat		64 270	100 181
Velat yhteensä		10 373 643	10 308 585
Oma pääoma			
Peruspääoma		20 338	20 338
Rahastot		260 585	285 435
Kertyneet voittovarot		724 104	685 279
Säästöpankkiryhmän omistajien osuus yhteensä		1 005 027	991 053
Määräysvallattomien omistajien osuus		26 521	26 467
Oma pääoma yhteensä		1 031 548	1 017 520
Velat ja oma pääoma yhteensä		11 405 191	11 326 105

Säästöpankkiryhmän rahavirtalaskelma

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	25 034	32 701
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta	1 920	-5 043
Maksetut tuloverot	-12 878	-8 974
Liiketoiminnan rahavirta ennen saamisten ja velkojen muutosta	14 076	18 684
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	30 442	319
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	1 669	-5 009
Lainat ja saamiset asiakkailta	-382 875	-474 138
Sijoitusomaisuus, käypään arvoon laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	-38 568	
Sijoitusomaisuus, jaksotettuun hankintamenoon	-882	
Myytavissä olevat rahoitusvarat		24 314
Eräpäivään asti pidettävät rahoitusvarat, vähennys		500
Henkivakuutustoiminnan varat	-40 056	-48 697
Muut varat	66 342	-7 775
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	78 814	143 655
Velat luottolaitoksille	-7 039	51 119
Velat asiakkaille	270 088	50 799
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	-194 511	-20 505
Henkivakuutustoiminnan velat	48 278	72 913
Muut velat	-38 003	-10 672
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	-271 038	-348 148
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituskiinteistöihin sekä aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-15 698	-10 267
Sijoituskiinteistöjen sekä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	2 990	973
Investointien rahavirta yhteensä	-12 708	-9 294
Rahoituksen rahavirta		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	0	8 561
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-8 148	-16 464
Voitonjako	-2 471	-1 970
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-10 619	-9 873
Rahavarojen muutos	-294 365	-367 316
Rahavarat kauden alussa	1 150 758	1 117 616
Rahavarat kauden lopussa	856 393	750 301
Rahavarat muodostuvat seuraavista eristä:		
Käteiset varat	834 781	721 479
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	21 611	28 821
Rahavarat yhteensä	856 393	750 301

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Oikaisut eriin, joilla ei ole rahavirtavaikutusta		
Arvonalentumiset rahoitusvaroista	-5 712	7 322
Käyvän arvon muutokset	2 314	-3 014
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä sekä aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	6 718	6 948
Osakkuusyhtiöiden tulosvaikutus	-920	-1 062
Henkivakuutustoiminnan oikaisut	-4 561	-23 065
Myyntivoitot- ja tappiot sijoituskiinteistöistä sekä aineettomista ja aineellisista hyödykkeistä	9	42
Tuloverot	4 072	7 787
Yhteensä	1 920	-5 043
Saadut korot	100 353	101 497
Maksetut korot	17 169	24 399
Saadut osingot	2 824	4 075

Säästöpankkiryhmän oman pääoman muutoslaskelma

(1 000 euroa)	Perus- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kantara- hasto	Käyvän arvon rahasto	Suojaus- instrument- tien rahasto	Varara- hasto	Muut rahastot	Rahastot yhteensä	Voittovarat	Säästöpankkiryh- män omistajien osuus yhteensä	Määräysvallatto- mien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2017	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Laaja tulos												
Kauden voitto									32 060	32 060	641	32 701
Muut laajan tuloksen erät				3 193	-626			2 567		2 567	702	3 269
Laaja tulos yhteensä		0	0	3 193	-626	0	0	2 567	32 060	34 627	1 343	35 970
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-1 970	-1 970		-1 970
Muut muutokset									1 276	1 276	-4	1 271
Oma pääoma yhteensä 30.6.2017	20 338	60 354	34 475	40 716	3 280	69 669	85 435	293 928	649 075	963 341	25 332	988 673

Oma pääoma 1.1.2017	20 338	60 354	34 475	37 523	3 905	69 669	85 435	291 361	617 709	929 408	23 994	953 402
Laaja tulos												
Tilikauden tulos									70 424	70 424	1 471	71 894
Muut laajan tuloksen erät				-4 913	-1 038			-5 951	-1 097	-7 048	998	-6 049
Laaja tulos yhteensä		0	0	-4 913	-1 038	0	0	-5 951	69 327	63 376	2 469	65 845
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-2 177	-2 177		-2 177
Muut muutokset						25		25	421	445	5	450
Oma pääoma yhteensä 31.12.2017	20 338	60 354	34 475	32 611	2 867	69 694	85 435	285 435	685 279	991 053	26 467	1 017 520

IFRS 9 -siirtymän vaikutus 1.1.2018				-19 612				-19 612	17 688	-1 925	0	-1 925
Oma pääoma 1.1.2018	20 338	60 354	34 475	12 998	2 867	69 694	85 435	265 823	702 967	989 128	26 467	1 015 595
Laaja tulos												
Kauden voitto									24 480	24 480	554	25 034
Muut laajan tuloksen erät				-5 452	-227			-5 679	-1 048	-6 727	-295	-7 023
Laaja tulos yhteensä		0	0	-5 452	-227	0	0	-5 679	23 432	17 753	258	18 011
Liiketoimet omistajien kanssa												
Voitonjako									-2 476	-2 476		-2 476
Muut muutokset						74	368	442	181	622	-204	418
Oma pääoma yhteensä 30.6.2018	20 338	60 354	34 475	7 546	2 640	69 768	85 803	260 585	724 104	1 005 027	26 521	1 031 548

LAATIMISPERIAATTEET

LIITE 1: KUVAUS SÄÄSTÖPANKKIRYHMÄSTÄ JA SÄÄSTÖPANKKIEN YHTEENLIITTYMÄSTÄ

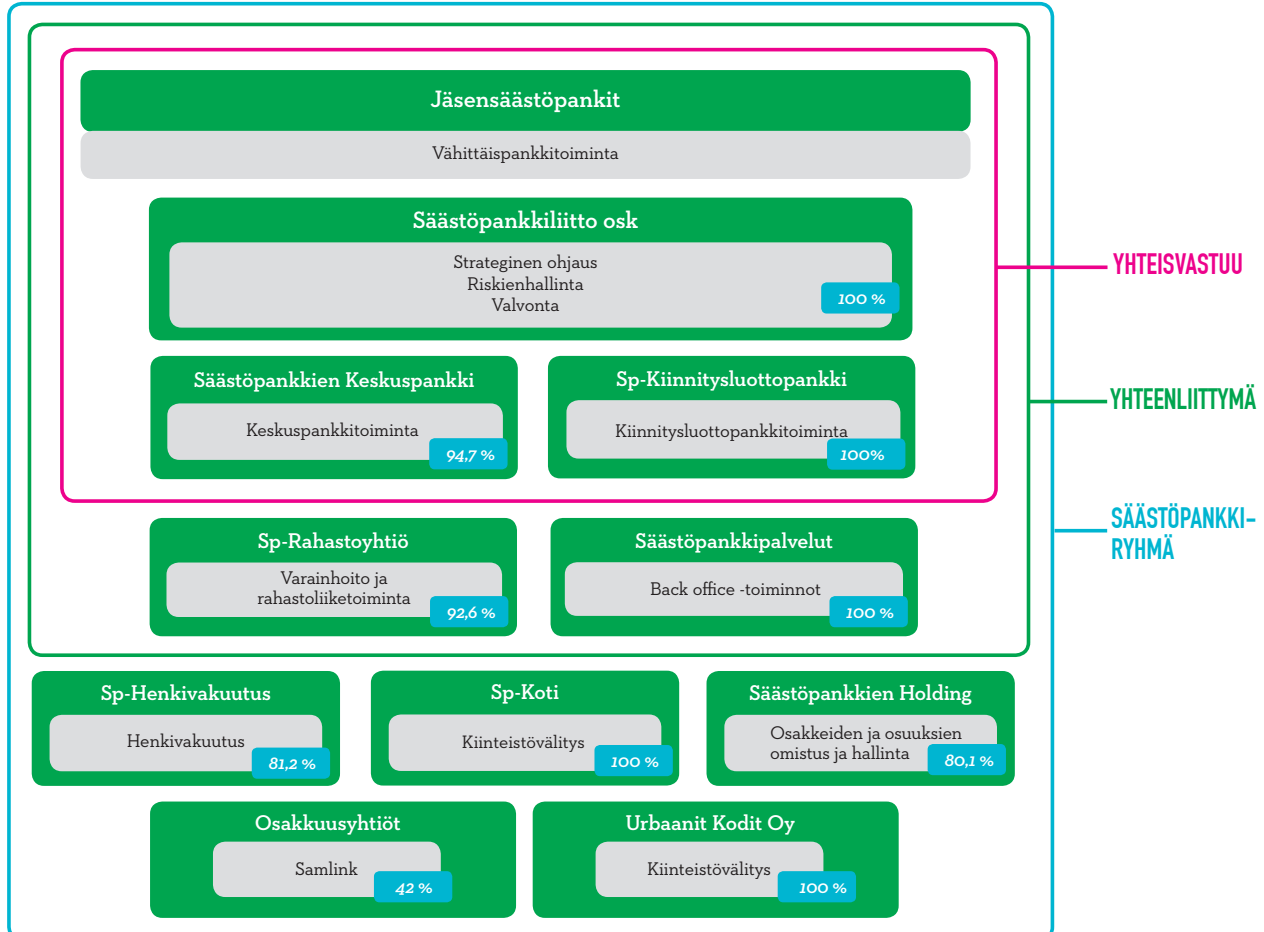
Säästöpankkiryhmä (jäljempänä myös "Ryhmä") on Suomen vanhin pankkiryhmä, joka koostuu Säästöpankkien yhteenliittymän muodostaneista Säästöpankeista, Keskusyhteisönä toimivasta Säästöpankkiliitosta sekä pankkien yhdessä omistamista tytäryhtiöistä. Säästöpankit ovat itsenäisiä alueellisia ja paikallisia pankkeja. Yhdessä Säästöpankit muodostavat pankkiryhmän, jossa yhdistyvät paikallisuus ja valtakunnallisuus. Säästöpankkien perustehtävä on edistää säästäväisyyttä ja asiakkaidensa taloudellista hyvinvointia lähellä asiakasta. Säästöpankit keskittyvät vähittäispankkitoimintaan, erityisesti päivittäisasiointiin, säästämisen ja sijoittamisen sekä lainaamisen palveluihin. Tuote- ja palveluvalikoimaa täydentävät Säästöpankkiryhmään kuuluvien tuote-yhtiöiden kanssa tuotettavat muut finanssialan palvelut ja tuotteet. Jäsen-säästöpankkien omistamat tuote- ja palveluyhtiöt tukevat ja edistävät Säästöpankkiryhmän liiketoimintaa joko vastuullaan olevien tuotteiden tai keskitetyn palvelutuotannon kautta. Ryhmän merkittävimmät tuote-yhtiöt ovat Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj, Sp-Henkivakuutus Oy, Sp-Rahastoyhtiö Oy, Säästöpankkipalvelut Oy sekä Sp-Koti Oy.

Säästöpankkien yhteenliittymään (jäljempänä myös "Yhteenliittymä") kuuluvat yhteisöt muodostavat yhteenliittymästä an-

netussa laissa määritellyn taloudellisen kokonaisuuden, jossa Säästöpankkiliitto osk ja sen jäsenluottolaitokset vastaavat viime kädessä yhteisvastuullisesti toistensa veloista ja sitoumuksista. Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Yhteenliittymän keskusyhteisönä toimiva Säästöpankkiliitto osk, 23 Säästöpankkia, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj, Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj sekä edellä mainittujen konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset, Säästöpankkipalvelut Oy ja Sp-Rahastoyhtiö Oy.

Säästöpankkiryhmän laajuus eroaa Säästöpankkien yhteenliittymän laajuudesta siinä, että Säästöpankkiryhmään kuuluu myös muita yhteisöjä kuin luotto- ja rahoituslaitoksia tai palveluyrityksiä. Näistä merkittävimmät ovat Sp-Henkivakuutus Oy ja Sp-Koti Oy. Säästöpankkiryhmä ei muodosta konsernia eikä luottolaitos-toiminnasta annetussa laissa määriteltyä konsolidointiryhmää, sillä Säästöpankkiliitto osk:illa ja sen jäsen-säästöpankeilla ei ole toisiinsa nähden konsernilaskentaperiaatteiden tarkoittamaa määräysvaltaa. Tämän vuoksi Säästöpankkiryhmälle ei voida määritellä emoyhtiötä.

Säästöpankkien yhteenliittymän ja sen ympärille muodostuvan Säästöpankkiryhmän rakenne on kuvattu alla olevassa kaaviossa (punainen kokonaisuus kuvaa yhteisvastuuta, vihreä Säästöpankkien yhteenliittymää ja sininen Säästöpankkiryhmää):

Säästöpankkiliitto osk toimii koko Säästöpankkiryhmän ryhmäohjauksesta ja sisäisestä valvonnasta vastaavana Keskusyhteisönä. Laissa talletuspankkien yhteenliittymästä määrätään, että Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisön Säästöpankkiliitto osk:n on laadittava Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös. Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on vastuussa tilinpäätöksen laatimisesta. Tilinpäätös laaditaan Säästöpankkiryhmän muodostamasta taloudellisesta kokonaisuudesta. Kaikki jäljempänä esitetyt luvut ovat Säästöpankkiryhmän lukuja ellei toisin ole mainittu.

Säästöpankkiliitto osk:n kotipaikka on Helsinki, ja sen rekisteröity osoite on Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

Jäljennökset Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksistä sekä puolivuosisikatsauksista ovat saatavissa osoitteesta www.saastopankki.fi/saastopankkiryhma tai Säästöpankkiliiton toimitiloista käyntiosoitteesta Teollisuuskatu 33, 00510 Helsinki.

LIITE 2: LAATIMISPERIAATTEET

Yleistä

Säästöpankkiryhmän yhdistelty tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti siten kuin EU on standardit hyväksynyt.

Puolivuosisikatsaus 1.1.-30.6.2018 on laadittu IAS 34 Osavuosisikatsauksen standardin mukaisesti. Tilikaudella käyttöön otetut laatimisperiaatteiden muutokset on kuvattu alla. Tilinpäätöksen 2017 liitetiedoista löytyy noudatetut tilinpäätösperiaatteet kokonaisuudessaan.

Puolivuosisikatsausta ei ole tilintarkastettu.

Säästöpankkiryhmän puolivuosisikatsaus laaditaan euroina, joka on Ryhmän kirjanpito- ja toiminnallinen valuutta. Puolivuosisikatsaus esitetään tuhansina euroina, ellei toisin ole mainittu.

Merkittävimmät johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin sisältyvät keskeiset epävarmuustekijät

IFRS-standardien mukaisen katsauksen laatiminen vaatii Säästöpankkiryhmän johdolta harkintaa sekä arvioiden ja oletusten tekemistä, jotka vaikuttavat esitettäviin varoihin ja velkoihin sekä muihin tietoihin kuten tuottojen ja kulujen määrään. Vaikka arviot perustuvat johdon tämän hetkiseen parhaaseen näkemykseen, on mahdollista, että toteumat poikkeavat puolivuosisikatsauksessa käytetyistä arvioista.

Ryhmän keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja puolivuosisikatsauspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon määrittämiseen, rahoitusvarojen arvonalentumisiin, henkivakuutus sopimuksista aiheutuvan velan määrittämiseen, laskennallisten verosaamisten kirjaamiseen vahvistetuista tappioista sekä eläkevelvoitteiden nykyarvoon.

Johdon harkintaa edellyttävissä laatimisperiaatteissa ja arvioihin sisältyvissä epävarmuustekijöissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta tilinpäätökseen 2017 verrattuna.

Muutokset laatimisperiaatteissa katsauskauden aikana

IFRS 9:n standardin muutokset laatimisperiaatteisiin sekä siirtymävaiheen muutoksia kuvaavat siltalaskemat löytyvät tilinpäätöksestä 2017 kohdasta Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet - Uudet IFRS-standardit ja tulkinnat. Uudet IFRS standardit ja tulkinnat kohdassa kuvattu muut katsauskauteen vaikuttavat IFRS standardit.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit:

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit standardi tuli voimaan 1.1.2018 ja korvasi kokonaisuudessaan IAS 39 standardin. Voimaantulon seurauksena tilinpäätöksen laadintaperiaatteet muuttuivat vaikuttaen samalla myös aiemmillä tilikausilla tilinpäätökseen kirjattuihin rahoitusinstrumentteihin. IFRS 9 -standardin käyttöönotto muutti rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelua ja arvostamista sekä vaikutti rahoitusinstrumenttien kirjanpidolliseen käsittelyyn.

Ryhmässä ei ole sovellettu IFRS 9 -standardia ennenaikaisesti. Ryhmässä päätettiin, että IFRS 9:n siirtymäsäännöksen salliman periaatteen mukaisesti vertailutietoja ei oikaista takautuvasti. Kaikki tilinpäätösperiaatteen muutoksesta johtuvat kirjaukset

rahoitusvaroihin tai -velkoihin kirjattiin edellisten tilikausien voittovarojen kautta siirtymähetkeltä niin, että siirtymähetkellä ei muutoksista synny tulosvaikutusta.

IFRS 9 -standardi toi merkittävän muutoksen odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan. Säästöpankkiryhmässä odotettavissa olevien luottotappioiden (Expected Credit Loss eli ECL) laskenta tehdään vähäriskisille luotoille Loss Rate -mallilla ($ECL = Loss\ Rate * EAD$) ja muille luotoille PD/LGD -mallilla ($ECL = PD * LGD * EAD$).

PD/LGD -mallissa käytettävät komponentit:

- EAD (Exposure At Default) eli vastuun määrä maksukyvyttömyyshetkellä
- PD % (Probability of Default) eli maksuhäiriötodennäköisyys perustuu sisäisiin luottoluokituksiin.
- LGD % (Loss Given Default) eli arvioitu tappion määrä maksukyvyttömyyshetkellä huomioi sopimuksen käytettävissä olevat vakuudet.

Odotettavissa olevia luottotappioita (ECL) laskettaessa sopimukset luokitellaan Säästöpankkiryhmässä kolmeen vaiheeseen.

Vaihe 1: 12-kuukauden ECL

- Jos luottoriski ei ole luoton myöntämisen jälkeen merkittävästi kasvanut, lasketaan odotettavissa olevat luottotappiot perustuen 12 kuukauden odotettavissa olevaan luottotappioon.

Vaihe 2: Elinkaaren aikainen ECL - ei vakavia maksuhäiriöitä

- Jos luottoriski on luoton myöntämisen jälkeen kasvanut merkittävästi, arvonalentumiset lasketaan perustuen luoton elinkaaren aikana odotettavissa olevaan luottotappioon.

Vaihe 3: Elinkaaren aikainen ECL - vakavia maksuhäiriöitä

- Jos sopimukselle tulee vakavia häiriöitä, arvonalentumiset kirjataan perustuen elinkaaren odotettavissa olevaan luottotappioon. Vaiheeseen 3 kuuluvat saamiset, joihin liittyy yksi tai useampi toteutunut haitallinen rahavirtoihin vaikuttava tapahtuma.

Säästöpankkiryhmän 1.1.2018 odotettavissa olevat luottotappiot olivat 43,9 miljoonaa euroa ja 30.6.2018 38,3 miljoonaa euroa. Tilinpäätöksessä esitettyjä odotettavissa olevia luottotappioita on tarkennettu laskentamallin muutoksen johdosta. Tilinpäätöksessä esitetty 1.1.2018 odotettavissa olevien luottotappioiden vaikutus oli 50,5 miljoonaa euroa ja tarkennetun laskentamallin jälkeen 43,9 miljoonaa euroa. Laskentamallin tarkennuksen johtuva muutos oli 6,7 miljoonaa euroa odotettavissa olevia luottotappiota pienentävä esitettyyn avaavaan taseeseen 1.1.2018.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista:

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin käyttöönotto 1.1.2018. Standardilla ei ole ollut olennaista vaikutusta Säästöpankkiryhmän tulokseen tai tilinpäätösraportointiin.

Muutokset esittämistavassa:

Toteutuneet luottotappiot kirjataan tuloslaskelman erään Liike-toiminnan muut kulut 1.1.2018 alkaen. Ennen 1.1.2018 toteutuneet luottotappiot kirjattiin tuloslaskelman erään Arvonalentumistappiot rahoitusvaroista. Vertailukausien tietoja ei ole oikaistu vastaamaan uutta esittämistapaa.

KAUDEN TULOS

LIITE 3: SEGMENTTI-INFORMAATIO

Säästöpankkiryhmä raportoi segmenttitiedot IFRS 8 -standardin mukaisesti. IFRS 8:n mukaan raportointi ylimmälle operatiiviselle päätöksentekijälle muodostaa segmenttiraportoinnin perustan. Tilinpäätöksessä segmenttitietona esitettävän informaation segmenttijako perustuu täten samaan jakoon, jota noudatetaan johdon raportoinnissa.

Säästöpankkiryhmän ylimpänä operatiivisena päätöksentekijänä toimii Säästöpankkiliitto osk:n hallitus. Säästöpankkiliitto osk toimii Säästöpankkien yhteenliittymän Keskusyhteisönä, ja Säästöpankkiliitto osk:n sääntöjen mukaan Säästöpankkiryhmän resurssien kohdistamisesta ja tuloksellisuuden arvioinnista vastaa ensisijaisesti Keskusyhteisön hallitus.

Säästöpankkiryhmän raportoitavat segmentit ovat Pankkitoiminta sekä Varainhoito- ja henkivakuutus toiminta. Raportoitaviin segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään täsmäytyslaskelmilla.

Pankkitoimintasegmenttiin sisältyvät jäsensäästöpankit, Säästöpankkien Keskuspankki Suomi Oyj ja Sp-Kiinnitysluottopankki Oyj. Säästöpankit harjoittavat vähittäispankkitoimintaa. Säästöpankkien Keskuspankki toimii jäsenpankkien keskusluottolaitoksena. Sp-Kiinnitysluottopankki harjoittaa kiinnitysluottopankkitoimintaa. Pankkitoiminnan merkittävimmät tuottoerät ovat korkokate, palkkiotuotot ja sijoitusto-

minnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut sekä muut liiketoiminnan kulut.

Varainhoito- ja henkivakuutussegmenttiin sisältyy Sp-Rahastoyhtiö Oy sekä Sp-Henkivakuutus Oy. Sp-Rahastoyhtiö Oy harjoittaa sijoitusrahastojen hallinnointia sekä omaisuudenhoitoa ja Sp-Henkivakuutus Oy henkivakuutus toimintaa. Varainhoito- ja henkivakuutussegmentin merkittävimmät tuottoerät ovat palkkiotuotot, vakuutusmaksutulo sekä sijoitustoiminnan tuotot. Merkittävimmät kuluerät ovat palkkiokulut, korvauskulut, henkilöstökulut sekä liiketoiminnan muut kulut.

Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen Säästöpankkiryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, jotka esitetään liitteessä 2.

Ryhmän sisäiset transaktiot eliminoidaan raportoitavien segmenttien sisällä ja välillä. Hankintameno -eliminoinnit, määräysvallattomien omistajien osuus sekä muut Ryhmän sisäiset järjestelyt sisältyvät täsmäytyslaskelmilla esitettäviin eliminointeihin.

Segmenttien välinen hinnoittelu perustuu markkinahintoihin.

IFRS 8 mukaisesti Säästöpankkiryhmän tulee ilmoittaa, jos tuotot liiketoimista yhden yksittäisen ulkoisen asiakkaan kanssa ylittävät 10 % Ryhmän tuotoista. Säästöpankkiryhmällä ei ole asiakkaita, joiden tuotot ylittäisivät 10 % Ryhmän tuotoista.

Tuloslaskelma 1-6/2018 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoittavat segmentit yhteensä
Korkokate	74 746	-23	74 723
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	28 903	12 629	41 532
Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot	90	-236	-145
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		7 692	7 692
Liiketoiminnan muut tuotot	1 542	81	1 623
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	105 281	20 144	125 424
Henkilöstökulut	-32 689	-3 708	-36 397
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-60 398	-4 526	-64 925
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-93 087	-8 235	-101 322
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	5 566		5 566
Tulos ennen veroja	17 760	11 909	29 669
Tuloverot	-1 718	-2 298	-4 016
Kauden tulos	16 042	9 611	25 653
Tase 30.6.2018			
Käteiset varat	834 781		834 781
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat	47 689		47 689
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	21 735		21 735
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 137 894		8 137 894
Johdannaiset	52 374		52 374
Sijoitusomaisuus	1 263 566		1 263 566
Henkivakuutustoiminnan varat		885 372	885 372
Muut varat	143 662	11 737	155 399
Varat yhteensä	10 501 701	897 109	11 398 810
Velat luottolaitoksille	221 632		221 632
Velat asiakkaille	6 689 469		6 689 469
Johdannaiset	3 364		3 364
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 374 835		2 374 835
Henkivakuutustoiminnan velat		857 033	857 033
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	91 452		91 452
Muut velat	105 301	9 354	114 656
Velat yhteensä	9 486 054	866 387	10 352 441
Henkilöstön määrä kauden lopussa	1 135	79	1 214

Täsmäytyslaskelmat (1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Tuotot		
Raportoitavien segmenttien tuotot yhteensä	125 424	136 631
Allokoimattomat tuotot, muut toiminnot	-479	-402
Säästöpankkiryhmän tuotot yhteensä	124 945	136 229
Tulos		
Raportoitavien segmenttien tulos yhteensä	25 653	32 577
Allokoimattomat erät, muut toiminnot	-619	124
Säästöpankkiryhmän tulos yhteensä	25 034	32 701
	30.6.18	31.12.17
Varat		
Raportoitavien segmenttien varat yhteensä	11 398 810	11 321 572
Allokoimattomat varat, muut toiminnot	6 381	4 533
Säästöpankkiryhmän varat yhteensä	11 405 191	11 326 105
Velat		
Raportoitavien segmenttien velat yhteensä	10 352 441	10 290 034
Allokoimattomat velat, muut toiminnot	21 202	18 551
Säästöpankkiryhmän velat yhteensä	10 373 643	10 308 585

Tuloslaskelma 1-6/2017 (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito ja henkivakuutus	Raportoitavat segmentit yhteensä
Korkokate	69 091	-11	69 080
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	27 959	11 192	39 152
Sijoitustoiminnan ja kaupankäynnin nettotuotot	20 217	732	20 949
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot		6 394	6 394
Liiketoiminnan muut tuotot	1 016	40	1 056
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	118 283	18 347	136 631
Henkilöstökulut	-31 951	-3 585	-35 536
Liiketoiminnan muut kulut ja poistot yhteensä	-50 610	-2 961	-53 571
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-82 560	-6 546	-89 106
Arvon alentumistappiot rahoitusvaroista	-7 240		-7 240
Tulos ennen veroja	28 483	11 801	40 284
Tuloverot	-5 335	-2 372	-7 707
Kauden tulos	23 148	9 429	32 577
Tase 31.12.2017			
Käteiset varat	1 118 938		1 118 938
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	9 325		9 325
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	32 961		32 961
Lainat ja saamiset asiakkailta	7 754 952		7 754 952
Johdannaiset	53 220		53 220
Sijoitusomaisuus	1 298 390		1 298 390
Henkivakuutustoiminnan varat		840 060	840 060
Muut varat	202 796	10 931	213 727
Varat yhteensä	10 470 581	850 991	11 321 572
Velat luottolaitoksille	228 458		228 458
Velat asiakkaille	6 422 745		6 422 745
Johdannaiset	5 584		5 584
Liikkeeseenlasketut velkakirjat	2 563 128		2 563 128
Henkivakuutustoiminnan velat		812 963	812 963
Velat, joilla on huonompi etuoikeus	100 200		100 200
Muut velat	149 128	7 829	156 956
Velat yhteensä	9 469 243	820 791	10 290 034
Henkilöstön määrä kauden lopussa	1 077	79	1 156

LIITE 4: KORKOKATE

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Korkotuotot		
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavista saamistodistuksista	1 974	2 089
Lainoista ja saamisista luottolaitoksilta	287	1 035
Lainoista ja saamisista asiakkailta	68 813	66 552
Saamistodistuksista	6 735	7 700
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	13 171	11 945
Muista kuin suojaavista johdannaisista		111
Muista	686	1 474
Yhteensä	91 665	90 905
Korkokulut		
Veloista luottolaitoksille	-1 987	-3 330
Veloista asiakkaille	-7 641	-9 830
Johdannaissopimuksista		
Suojaavista johdannaisista	-1 413	-1 359
Muista kuin suojaavista johdannaisista		-1
Liikkeeseenlasketuista velkakirjoista	-4 745	-5 819
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus	-1 042	-1 316
Muista	-123	-135
Yhteensä	-16 951	-21 789
Korkokate	74 714	69 116

LIITE 5: PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	10 822	10 321
Talletuksista	193	462
Maksuliikenteestä	16 149	15 344
Arvopapereiden välittämisestä	457	1 094
Rahastoista	13 074	11 200
OmaisuuDENhoidosta	240	71
Lainopillisista tehtävistä	1 771	1 710
Arvopaperien säilytyspalkkiot	764	620
Vakuutusten välityksestä	829	844
Takauksista	732	652
Muista	1 307	1 324
Yhteensä	46 339	43 642
Palkkiokulut		
Maksuliikenteestä	-1 629	-1 541
Arvopapereista	-619	-695
Rahastoista	-109	
OmaisuuDENhoidosta	-361	-346
Muista*	-2 136	-2 013
Yhteensä	-4 854	-4 595
* josta merkittävimpanä maksujenvälityspalkkiokulut 929 tuhatta euroa (886 tuhatta euroa).		
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	41 485	39 047

LIITE 6: SIOJITUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot		
Saamistodistuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot	-83	-187
Käyvän arvon rahastosta kaudella siirretyt	2 248	1 504
Arvonalentumiset ja niiden peruutukset		-18
Saamistodistuksista yhteensä	2 165	1 298
Osakkeista ja osuuksista		
Myyntivoitot ja -tappiot		959
Käyvän arvon rahastosta kaudella siirretyt		12 781
Arvonalentumiset		-64
Osinkotuotot	-14	4 048
Osakkeista ja osuuksista yhteensä	-14	17 723
Yhteensä	2 151	19 022
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot		
Vuokra- ja osinkotuotot	3 500	3 531
Myyntivoitot ja -tappiot	990	304
Muut tuotot sijoituskiinteistöistä	134	34
Vastike- ja hoitokulut	-2 476	-2 462
Poistot ja arvonalentumiset sijoituskiinteistöistä	-767	-994
Vuokrakulut sijoituskiinteistöistä	-17	-23
Yhteensä	1 364	389
Sijoitustoiminnan nettotuotot yhteensä	3 514	19 410

LIITE 7: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN NETTOTUOTOT

(1 000 euroa)	1-6/2018	1-6/2017
Vakuutusmaksutulo		
Säästöpankkiryhmän osuus	80 680	83 609
Jälleenvakuuttajien osuus	-72	-87
Sijoitustoiminnan nettotuotot	6 864	23 744
Korvauskulut		
Maksetut korvaukset	-32 299	-27 243
Korvausvastuun muutos	-2 581	-2 673
Vakuutusvelan muutos		
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-44 035	-69 755
Muut	-865	-1 201
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot yhteensä	7 692	6 394
Sijoitustoiminnan nettotuotot		
Korkokate	64	127
Osinkotuotot	428	422
Realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot	813	
Realisoitumattomat arvonmuutokset	5 438	22 848
Muut sijoitukset	233	3
Valuuttatoiminnan nettotuotot	119	-63
Sijoitussidonnaisten asiakasvarojen nettotuotot	-231	406
Yhteensä	6 864	23 744

VARAT

LIITE 8: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN LUOKITTELU

30.6.2018 (1 000 euroa)	Jaksotettu han- kintameno	Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat	Muut rahoitus- velat	Ei rahoitusva- roja/-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	17 156		817 626			834 781
Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat			72 928			72 928
Lainat ja saamiset luotto- laitoksilta	21 731					21 731
Lainat ja saamiset asiakkailta	8 135 924		509			8 136 433
Johdannaiset			52 374			52 374
suojaavat johdannaiset			52 374			
josta rahavirran suojausta			4 280			
josta käyvän arvon suojausta			48 094			
muut kuin suojaavat johdannaiset						
Sijoitusomaisuus	42 357	614 415	524 742		44 149	1 225 663
Henkivakuutustoimin- nan varat*		166 447	724 815		9 526	900 789
Varat yhteensä	8 217 168	780 862	2 192 994		53 675	11 244 699

Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat			25 240			25 240
Velat luottolaitoksille				221 442		221 442
Velat asiakkaille				6 686 191		6 686 191
Johdannaiset			3 364			3 364
suojaavat johdannaiset			3 364			
josta käyvän arvon suojausta			3 364			
muut kuin suojaavat johdannaiset						
Liikkeeseenlasketut velkakirjat				2 374 836		2 374 836
Henkivakuutustoimin- nan velat*			725 168	123 141	3 100	851 408
Velat, joilla on huonompi etuoikeus				91 536		91 536
Velat yhteensä			728 532	9 497 145	3 100	10 254 017

* Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

31.12.2017 (1 000 euroa)	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat	Eräpäi- vään asti pidettävät	Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat	Käyvän arvon optio	Muut rahoitus- velat	Ei rahoit- usvaroja /-velkoja	Yhteensä
Käteiset varat	1 118 938							1 118 938
Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					34 694			34 694
Lainat ja saamiset luotto- laitoksilta	33 181							33 181
Lainat ja saamiset asiakkailta	7 753 391							7 753 391
Johdannaiset				53 220				53 220
suojaavat johdannaiset				53 220				
josta rahavirran suojausta				4 383				
josta käyvän arvon suojausta				48 837				
muut kuin suojaavat johdannaiset								
Sijoitusomaisuus		1 175 920	41 763				42 994	1 260 677
Henkivakuutustoimin- nan varat*		181 178			672 980		1 264	855 422
Varat yhteensä	8 905 510	1 357 098	41 763	53 220	707 674		44 258	11 109 522

Käypään arvoon tulos- vaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat					25 369			25 369
Velat luottolaitoksille						228 458		228 458
Velat asiakkaille						6 419 543		6 419 543
Johdannaiset				5 584				5 584
suojaavat johdannaiset				5 584				
josta käyvän arvon suojausta				5 584				
muut kuin suojaavat johdannaiset								
Liikkeeseenlasketut velkakirjat						2 563 128		2 563 128
Henkivakuutustoimin- nan velat*					671 784	128 764	2 582	803 130
Velat, joilla on huonompi etuoikeus						100 284		100 284
Velat yhteensä				5 584	697 153	9 440 178	2 582	10 145 497

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat sijoitukset ja niihin liittyvät velat.

LIITE 9: LAINAT JA SAAMISET

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset	21 654	32 221
Luotot ja muut saamiset	77	960
Yhteensä	21 731	33 181
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Käytetyt tililuotot	86 723	83 759
Lainat	7 623 790	7 282 472
Korkotukilainat	360 129	329 265
Valtion varoista välitetyt lainat	1 956	3 064
Luottokortit	98 566	93 441
Takaussaamiset	520	503
Muut saamiset	74	550
Arvonalentumiset		-39 661
Odotettavissa olevat luottotappiot	-34 813	
Yhteensä	8 136 946	7 753 391
Lainat ja saamiset yhteensä	8 158 678	7 786 572

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Lainat ja saamiset sekä taseen ulkopuoliset (1 000 euroa)	Vaihe 1 12 kk ECL	Vaihe 2 Koko voimassa- oloajan ECL	Vaihe 3 Koko voimassa- oloajan ECL	Yhteensä
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	6 263	4 841	31 137	42 241
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	1 717	708	741	3 166
Taseesta pois kirjatut tai poismaksetut erät (ilman luottotappioita)	-1 925	-1 922	-2 193	-6 040
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2		808		808
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3			808	808
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1	-198			-198
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3			619	619
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1	-95			-95
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2		-48		-48
Lopulliseksi luottotappioksi kirjatut			-4 375	-4 375
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.6.2018*	5 762	4 387	26 737	36 886

* joista taseen ulkopuolisista eristä kirjattuja odotettavissa olevia luottotappiota 2 073. Nämä on kirjattu Varaukset ja muut velat ryhmään.

Lainojen ja muiden saamisten arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Sopimuskohtaisesti arvostetut	Ryhmäkohtaisesti arvostetut	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2017	24 856	6 298	31 155
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	10 286	6 087	16 373
-arvonalentumistappioiden peruutukset	-1 657	-1 302	-2 959
-lopulliset luottotappiot	-4 908		-4 908
Arvonalentumiset 31.12.2017	28 577	11 084	39 661

LIITE 10: JOHDANNAISET JA SUOJAUSLASKENTA

Säästöpankkiryhmä suojaa korkoriskiään sekä käyvän arvon että rahavirran muutoksilta ja soveltaa suojaussuhteisiin suojauslaskentaa. Käyvän arvon suojauksen kohteena on kiinteäkorkoinen ottolainaus. Rahavirran suojauksen kohteena on vaihtuvakorkoisen antolainauksen tuleva korkovirta.

Käypää arvoa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutos kirjataan tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Käypää arvoa suojaattaessa myös suojattava kohde on suojauksen ajan arvostettu käypään arvoon, vaikka se muuten arvostettaisiin jaksotettuun hankintamenoon. Suojattavan kohteen käyvän ar-

von muutos on kirjattu taseessa kyseisen tase-erän oikaisuksi ja tuloslaskelmassa erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

Rahavirtaa suojaavien johdannaisten käyvän arvon muutoksen tehokas osuus kirjataan laskennallisilla veroilla oikaistuna omassa pääomassa olevaan suojausinstrumenttien rahastoon. Käyvän arvon muutoksen tehoton osuus kirjataan suoraan tuloslaskelman erään "Kaupankäynnin nettotuotot". Suojaavien johdannaisten korot esitetään korkotuottoina ja -kuluina niiden luonteen mukaisesti.

30.6.2018 (1 000 euroa)	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Käyvät arvot	
	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta		Varat	Velat
Suojaavat johdannaissopimukset						
Käyvän arvon suojaus	205 959	1 752 758	344 000	2 302 717	48 094	3 364
Korkojohdannaiset	170 000	1 700 000	344 000	2 214 000	44 557	208
Osake- ja indeksijohdannaiset	35 959	52 758		88 717	3 537	3 156
Rahavirran suojaus	15 000	30 000	20 000	65 000	4 280	
Korkojohdannaiset	15 000	30 000	20 000	65 000	4 280	
Yhteensä	220 959	1 782 758	364 000	2 367 717	52 374	3 364

Johdannaiset yhteensä

52 374

3 364

Kaudella 1-6/2018 kirjattiin -284 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus kaudella oli -102 tuhatta euroa ja se on kirjattu kaupankäynnin nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 574	2 415	240	4 229
Yhteensä	1 574	2 415	240	4 229

31.12.2017	Nimellisarvo/jäljellä oleva juoksuaika			Käyvät arvot		
(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä	Varat	Velat
Suojaavat johdannais-sopimukset						
Käyvän arvon suojaus	174 480	1 827 209	309 000	2 310 689	48 837	5 584
Korkojohdannaiset	105 000	1 755 000	309 000	2 169 000	44 651	2 475
Osake- ja indeksijohdannaiset	69 480	72 209		141 689	4 186	3 109
Rahavirran suojaus	15 000	20 000	30 000	65 000	4 383	
Korkojohdannaiset	15 000	20 000	30 000	65 000	4 383	
Yhteensä	189 480	1 847 209	339 000	2 375 689	53 220	5 584

Johdannaiset yhteensä 53 220 5 584

Kaudella 1-12/2017 kirjattiin -1 298 tuhatta euroa tehokasta rahavirran suojausta muihin laajan tuloksen eriin. Rahavirran suojauksen tehoton osuus kaudella oli 67 tuhatta euroa ja se on kirjattu kaupankäynnin nettotuottoihin.

Periodit, joiden aikana suojattujen rahavirtojen odotetaan vaikuttavan tulokseen ovat seuraavat:

(1 000 euroa)	alle 1 vuosi	1 - 5 vuotta	yli 5 vuotta	Yhteensä
Korkojohdannaiset	1 629	2 551	457	4 637
Yhteensä	1 629	2 551	457	4 637

LIITE 11: SIOITUSOMAISSUUS

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat (Myytävässä olevat sijoitukset)		
Saamistodistukset	614 055	623 796
Osakkeet ja osuudet	525 102	552 125
Yhteensä	1 139 157	1 175 920
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat		
Osakkeet ja osuudet	524 742	
Yhteensä	524 742	0
Jaksotettuun hankintameneon arvostettavat sijoitukset		
Saamistodistukset	42 357	41 763
Yhteensä	42 357	41 763
Sijoituskiinteistöt	44 149	42 994
Sijoitusomaisuus yhteensä	1 225 663	1 260 677

Odotettavissa olevat luottotappiot (ECL), Sijoitusomaisuus (1 000 euroa) *	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
	12 kk ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	Koko voimassa-oloajan ECL	
Odotettavissa olevat luottotappiot 1.1.2018	1 614			1 614
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	313			313
Taseesta pois kirjatut tai poismaksetut erät (ilman luottotappioita)	-498			-498
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 2				0
Siirrot vaiheesta 1 vaiheeseen 3				0
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 1				0
Siirrot vaiheesta 2 vaiheeseen 3				0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 1				0
Siirrot vaiheesta 3 vaiheeseen 2				0
Odotettavissa olevat luottotappiot 30.6.2018	1 429	0	0	1 429

* Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) taulukko sisältää kaikki sijoitusomaisuuden ECL:t. Jaksotettuun hankintameneon arvostettavien saamistodistusten ECL:t vähentävät tase-erää, käypään arvoon muiden laajan tuloksen kautta kirjattavien saamistodistusten ECL:t kirjataan muiden laajan tuloslaskelman erien kautta.

Myytävässä olevien rahoitusvarojen arvonalentumistappiot (1 000 euroa)	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Arvonalentumiset 1.1.2017	1 239	778	2 017
+ arvonalentumistappioiden lisäykset	145	160	305
-arvonalentumistappioiden peruutukset	-1 256	-138	-1 394
Arvonalentumiset 31.12.2017	128	800	928

LIITE 12: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VARAT

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Sijoitusrahastot	406 962	390 543
Varainhoitosalkut	131 266	123 027
Muu sijoitussidonnainen kateomaisuus	185 748	157 613
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset yhteensä	723 975	671 183
Muut sijoitukset		
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	840	1 797
Yhteensä	840	1 797
Myytävissä olevat rahoitusvarat		
Saamistodistukset	3 269	3 403
Osakkeet ja osuudet	163 178	177 775
Yhteensä	166 447	181 178
Muut sijoitukset yhteensä	167 287	182 975
Henkivakuutustoiminnan sijoitukset yhteensä	891 263	854 158
Muut varat		
Muut saamiset	8 635	962
Siirtosaamiset	891	302
Muut varat yhteensä	9 526	1 264
Henkivakuutustoiminnan varat yhteensä	900 789	855 422

Henkivakuutuksen käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen saamistodistusten, osakkeiden ja osuuksien sekä johdannaisten erittely noteerauksen liikkeesenlaskijan perusteella

(1 000 euroa)	30.6.2018			31.12.2017		
	Saamis-todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannaissopimukset	Saamis-todistukset	Osakkeet ja osuudet	Johdannaissopimukset
Noteeratut	840	723 975		1 797	671 183	
Muilta	840	723 975		1 797	671 183	
Yhteensä	840	723 975	0	1 797	671 183	0

Henkivakuutuksen myytävissä olevat rahoitusvarat

30.6.2018	Myytävissä olevat saamistodistukset	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet
(1 000 euroa)	Käypään arvoon	Käypään arvoon
Noteeratut	3 269	158 303
Muilta	3 269	158 303
Muut kuin julkisesti noteeratut	0	4 875
Muilta		4 875
Yhteensä	3 269	163 178

Henkivakuutuksen myytävissä olevat rahoitusvarat

31.12.2017	Myytävissä olevat saamistodistukset	Myytävissä olevat osakkeet ja osuudet
(1 000 euroa)	Käypään arvoon	Käypään arvoon
Noteeratut	3 403	172 900
Muilta	3 403	172 900
Muut kuin julkisesti noteeratut	0	4 875
Muilta		4 875
Yhteensä	3 403	177 775

VELAT

LIITE 13: VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Velat luottolaitoksille		
Velat keskuspankeille	38 000	38 000
Velat luottolaitoksille	183 442	190 458
Yhteensä	221 442	228 458
Velat asiakkaille		
Talletukset	6 641 049	6 375 524
Muut rahoitusvelat	6 964	2 401
Ottolainauksen käyvän arvon muutos	38 178	41 618
Yhteensä	6 686 191	6 419 543
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	6 907 632	6 648 001

LIITE 14: LIIKKEESEENLASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat		
Joukkovelkakirjalainat *	1 136 165	1 270 313
Vakuudelliset joukkovelkakirjalainat	996 761	996 430
Muut		
Sijoitustodistukset	241 909	296 386
Liikkeeseenlasketut velkakirjat yhteensä	2 374 836	2 563 128
Joista		
Vaihtuvakorkoiset	389 647	608 858
Kiinteäkorkoiset	1 985 189	1 954 270
Yhteensä	2 374 836	2 563 128

* Säästöpankkiryhmään kuuluva Säästöpankkien Keskuspankki laski katsauskaudella liikkeeseen 300 miljoonan euron arvosta 3-vuotista vaihtuvakorkoista joukkovelkakirjalainaa.

Säästöpankkiryhmällä ei ole ollut mitään viivästyksiä ja laiminlyöntejä liittyen sen liikkeeseen laskemiin velkakirjoihin.

LIITE 15: HENKIVAKUUTUSTOIMINNAN VELAT

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Muu kuin sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Takuukorkoiset vakuutus sopimukset	123 141	128 764
Sijoitussidonnaisten sopimusten velka		
Sijoitussidonnaisten vakuutusten velka	521 046	515 265
Sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velka	204 122	156 519
Vastuun riittävyydestin mukainen täydennys		
Muut velat		
Siirtovelat ja saadut ennakot	1 167	1 944
Muut	1 932	638
Henkivakuutustoiminnan velat yhteensä	851 408	803 130

Vastuun velka on arvostettu kansallisen tilinpäätöksen periaatteiden mukaisesti. Vastuun velan riittävyydestin verrataan vastuun velan riittävyyttä sisäisen mallin mukaiseen vastuun velkaan. Vastuun velan riittävyydestin on kuvattu tarkemmin tilinpäätöksen laatu- periaatteissa.

MUUT LIITETIEDOT

LIITE 16: KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Käypään arvoon arvostus

Rahoitusinstrumentit esitetään Ryhmän taseessa käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenuon. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa kuvataan rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu arvostustavan mukaan sekä perusteet arvostamistavoille ja käyvän arvon määrittämiselle.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot määritetään ensisijaisesti käyttämällä noteerauksia julkisesti noteeratuilta markkinoilta tai kolmansilta osapuolilta saatuja markkinahintoja. Mikäli markkinanoteerausta ei ole saatavilla, on tase-erät pääosin arvostettu diskonttaamalla tulevat kassavirrat tilinpäätöspäivän markkinakorkojen avulla. Käteisvarojen osalta käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Myös vaadittaessa maksettavien talletusten osalta on nimellisarvon katsottu vastaavan käypää arvoa.

Sijoituskiinteistöt arvostetaan Ryhmän tilinpäätöksessä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintamenuon. Sijoituskiinteistöjen käypä arvo ilmoitetaan liitetietona. Käypien arvojen määrittelyn perustana on käytetty mahdollisimman vertailukelpoisia markkinahintoja tai kiinteistön nettotuottoihin perustuvaa arvostusmallia. Merkittävimpien kiinteistöjen osalta arvostukselle pyritään saamaan riippumattoman arvioitsijan lausunto.

Säästöpankkiryhmällä ei ole kertaluontoisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusvarat, joiden arvo määräytyy likvideiltä

markkinoilta saatavien noteerausten perusteella. Likvidiksi katsotaan markkina, jossa hinnat ovat saatavilla helposti ja riittävän säännöllisesti. Tasoon 1 kuuluvat noteeratut joukkovelkakirjalainat sekä muut arvopaperit ja pörssiosakkeet ja -johdannaiset, joille noteerataan julkisesti hinta.

Taso 2 sisältää rahoitusvarat, joille ei ole saatavissa noteerausta suoraan toimivilta markkinoilta ja joiden käypä arvo arvioidaan käyttäen arvostusmenetelmiä tai -malleja. Nämä perustuvat oletuksiin, joita tukevat todennettavissa oleva markkinainformaatio, kuten vastaavanlaisten instrumenttien noteerattuja korkoja tai hintoja. Tähän ryhmään kuuluvat mm. valuutta- ja korkojohdannaiset sekä yritys- ja sijoitustodistukset.

Taso 3 sisältää rahoitusvarat, joiden käypää arvoa ei saada julkisesta markkinanoteerauksesta tai todennettavissa olevaan markkinainformaatioon perustuvien arvostusmenetelmien tai -mallien avulla. Tasoon 3 luetaan noteeraamattomat osakeinstrumentit, strukturoidut sijoitukset sekä muut arvopaperit, joille ei tällä hetkellä ole saatavissa sitovaa markkinanoteerausta. Usein tason 3 käypä arvo perustuu kolmannelta osapuolelta saatavaan hintatietoon. Tasoon 3 luetaan myös Ryhmän sijoituskiinteistöille määritetyt käyvät arvot.

Siirrot tasojen välillä

Siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaman tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä.

Siirtoja tasojen 1, 2 ja 3 välillä ei ole ollut kauden 1.1.-30.6.2018 aikana.

30.6.2018	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 390 566	1 371 049		19 517	1 390 566
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	724 815	723 975		840	724 815
Muut toiminnot**	25 240	25 240			25 240
Johdannaispimukset					
Pankkitoiminta	52 374		52 374		52 374
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Pankkitoiminta	614 415	590 054	13 475	11 190	614 719
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	166 447	159 736		6 711	166 447
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavat					
Pankkitoiminta, Lainat ja muut saamiset	8 174 811		9 862 284		9 862 284
Pankkitoiminta, Sijoitusomaisuus	42 357	43 169		1 000	44 169
Rahoitusvarat yhteensä	11 191 024	2 913 223	9 928 132	39 258	12 880 613

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

30.6.2018	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	725 168	725 168			725 168
Muut toiminnot**	25 240	25 240			25 240
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	3 364		3 364		3 364
Jaksotettuun hankintameroon arvostettavat					
Pankkitoiminta	9 374 004	2 054 639	6 711 759	603 536	9 369 934
Rahoitusvelat yhteensä	10 127 776	2 805 047	6 715 123	603 536	10 123 706

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	8 772	1 797	10 569
IFRS 9 siirtymän vaikutus avaavaan taseeseen	10 629		10 629
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	19 401	1 797	21 198
Hankinnat	222	2 647	2 869
Myynnit	-162	-3 620	-3 782
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	-27		-27
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-52	16	-36
Siirrot tasolta 1 ja 2	135		135
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	19 517	840	20 357

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	0	0	0
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	0	0	0

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisien arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat(1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	29 817	6 682	36 499
IFRS 9 siirtymän vaikutus avaavaan taseeseen	-10 551		-10 551
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	19 266	6 682	25 948
Hankinnat	2 753		2 753
Myynnit	-1 306		-1 306
Erääntyneet kauden aikana	-5 084		-5 084
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	9	29	38
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	267		267
Siirrot tasolta 1 ja 2	1 574		1 574
Siirrot tasolle 1 ja 2	-6 289		-6 289
Kirjanpitoarvo 30.6.2018	11 190	6 711	17 901

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutus-toiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyksianalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)		
30.6.2018	Kirjanpitoarvo	Negatiivinen tulosvaikutus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	19 517	-606
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	840	-126
Yhteensä	20 357	-732
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Pankkitoiminta	11 190	-1 833
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	6 711	-1 007
Yhteensä	17 901	-2 839
Yhteensä	38 258	-3 571

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyysoletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyksianalyysissä on käytetty negatiivista 15 % arvonmuutosta. Johdannaisien osalta herkkyyksianalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

31.12.2017	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvarat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	9 325	552		8 772	9 325
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	672 980	671 183		1 797	672 980
Muut toiminnot**	25 369	25 369			25 369
Johdannaissopimukset					
Pankkitoiminta	53 220		53 220		53 220
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta					
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Pankkitoiminta	1 175 920	1 136 538	9 986	29 817	1 176 341
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	181 178	174 496		6 682	181 178
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset					
Pankkitoiminta	41 763	43 828			43 828
Lainat ja muut saamiset					
Pankkitoiminta	8 905 510		10 463 054	4 245	10 467 298
Rahoitusvarat yhteensä	11 065 265	2 051 967	10 526 260	51 312	12 629 539

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevien sijoitusten käyvät arvot, jotka sisältyvät tason 1 saldoihiin.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

31.12.2017	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo hierarkiatasoin			
Rahoitusvelat (1 000 euroa)		Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostettavat					
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat rahoitusvelat					
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta*	671 784	671 784			671 784
Muut toiminnot**	25 369	25 369			25 369
Johdannaiset					
Pankkitoiminta	5 584		5 584		5 584
Jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat					
Pankkitoiminta	9 311 414	2 190 258	6 605 525	523 591	9 319 374
Rahoitusvelat yhteensä	10 014 150	2 887 411	6 611 109	523 591	10 022 111

* Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussidonnaisten sijoitussopimusten velkoja, jotka raportoidaan tasolla 1 alla olevan sijoituksen arvostuksen mukaisesti.

** Muiden sijoittajien osuus konsolidoitavista rahastoista.

Tapahtumat tasolla 3

Täsmäytys muutoksille, jotka ovat tapahtuneet rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3.

Tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja hen- kivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	8 811	1 537	10 347
Hankinnat			
Myynnit			
Eräntyneet tilikauden aikana	-300		-300
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	257		257
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	4	260	264
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	8 772	1 797	10 568

Tuloslaskelman kautta kirjatut arvonmuutokset on kirjattu eriin "Kaupankäynnin nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot".

Johdannaiset (netto) (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja hen- kivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	1 239		1 239
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-172		-172
Siirrot tasolle 1 ja 2	-1 067		-1 067
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	0	0	0

Tuloslaskelman kautta kirjatut johdannaisten arvonmuutokset on kirjattu erään "Kaupankäynnin nettotuotot".

Myytavissä olevat rahoitusvarat (1 000 euroa)	Pankkitoiminta	Varainhoito- ja hen- kivakuutustoiminta	Yhteensä
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	28 684	5 076	33 760
Hankinnat	4 485	1 807	6 292
Myynnit	-3 040	-160	-3 200
Eräntyneet tilikauden aikana	-3 884		-3 884
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, realisoituneet	1	1	2
Tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset, ei-realisoituneet	-113		-113
Laajaan tuloslaskelmaan kirjatut arvonmuutokset	551	-42	509
Siirrot tasolta 1 ja 2	5 682		5 682
Siirrot tasolle 1 ja 2	-2 548		-2 548
Kirjanpitoarvo 31.12.2017	29 817	6 682	36 499

Tuloslaskelmaan vuoden aikana kirjatut käyvän arvon muutokset sisältyvät eriin "Sijoitustoiminnan nettotuotot" ja "Henkivakuutustoiminnan nettotuotot". Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on kirjattu muiden laajan tuloksen erien kautta oman pääoman käyvän arvon rahastoon.

Herkkyyshanalyysi rahoitusinstrumenteille, jotka kuuluvat tasoon 3 (1 000 euroa)		
31.12.2017	Kirjanpito- arvo	Negatiivinen tulosvaikutus oletetuille muutoksille
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	8 772	-218
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	1 797	-1
Muut toiminnot		
Yhteensä	10 569	-219
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Pankkitoiminta	29 817	-634
Varainhoito- ja henkivakuutustoiminta	6 682	-1 272
Muut toiminnot		
Yhteensä	36 499	-2 125
Yhteensä	47 068	-2 125

Yllä olevassa taulukossa esitetään tason 3 instrumenttien käyvän arvon herkkyysoletetuille muutoksille. Käypää arvoa on testattu olettamalla korkotason muuttuvan 1 % kaikissa maturitettiluokissa samanaikaisesti. Ei-korkoherkkien sijoitusten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty negatiivista 15 % arvonmuutosta. Johdannaisten osalta herkkyyshanalyysissä on käytetty mahdollisena arvonmuutoksena koko johdannaisen käypää arvoa.

LIITE 17: RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN NETTOUTUS

Säästöpankkiryhmän johdannaissopimuksiin sovelletaan joko ISDA:n tai Finanssialan johdannaissopimusta. Näiden sopimusten perusteella johdannaisten maksuja voidaan nettouttaa transaktiokohtaisesti maksupäivittäin ja vastapuolen maksukyvyttömyys- ja konkurssitilanteissa. Sopimusehdoissa voidaan lisäksi vastapuolikohtaisesti sopia vakuuksista. Nämä johdannaisten esitetään taseessa bruttoperusteisesti.

30.6.2018				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatujen rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Nettosumma
Varat							
Johdannaissopimukset				52 374		29 508	22 866
Yhteensä				52 374	0	29 508	22 866

Velat							
Johdannaissopimukset				3 364		399	2 965
Yhteensä				3 364	0	399	2 965

31.12.2017				Määrät, joita ei ole nettoutettu mutta jotka sisältyvät päänetotussopimuksiin ja vastaaviin			
(1 000 euroa)	Kirjatut rahoitusvarat, brutto	Taseessa netotetut kirjatut rahoitusvelat, brutto	Kirjanpitoarvo taseessa, netto	Rahoitusinstrumenttien kirjanpitoarvo taseessa, netto	Vakuudeksi saadut/annetut rahoitusinstrumentit	Vakuudeksi saatu/annettu käteinen	Nettosumma
Varat							
Johdannaissopimukset				52 143		33 588	18 555
Yhteensä				52 143	0	33 588	18 555

Velat							
Johdannaissopimukset				5 584		399	5 185
Yhteensä				5 584	0	399	5 185

LIITE 18: VAKUUDET

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Pantit	35 617	25 585
Luotot *	1 629 994	1 485 159
Muut	12 750	12 750
Annetut vakuudet yhteensä	1 678 362	1 523 494
Saadut vakuudet		
Kiinteistövakuudet	7 747 163	7 372 032
Saamistodistukset	33 147	38 370
Muut	81 644	76 222
Saadut takaukset	61 318	59 162
Saadut vakuudet yhteensä	7 923 271	7 545 786

* Sp-Kiinnitysluottopankin liikkeeseenlaskemien vakuudellisten joukkovelkakirjalainojen vakuudeksi asetetut luotot.

LIITE 19: TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Takaukset	59 048	59 277
Luottolupaukset	694 962	596 311
Muut	7 331	7 607
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	761 341	663 195

LIITE 20: LÄHIPIIRITIEDOT

Säästöpankkiliitto osk:n hallitus on määritellyt Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluvat tahot. Säästöpankkiryhmän lähipiiriin kuuluu Ryhmän tilinpäätökseen yhdisteltävät yhtiöt ja yhteisöt, osakkuusyhtiöt ja johtoon kuuluvat avainhenkilöt sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Lisäksi lähipiiriin kuuluu yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenilään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Säästöpankkiryhmän johtoon kuuluviin avainhenkilöihin luetaan Säästöpankkiliitto osk:in hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet, hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa sekä johtoryhmän jäsenet.

Lähipiirille myönnetty luotot ja takaukset on myönnetty ehdoin, joita sovelletaan vastaaviin asiakasluottoihin ja takauksiin.

Lähipiiritapahtumat koostuvat pääasiassa luottojen myöntämisestä, talletuksista ja niissä ei ole tapahtunut merkittävää muutosta 31.12.2017 jälkeen.

VAKAVARAISUUSTIEDOT

LIITE 21: VAKAVARAISUUDEN YHTEENVETO

Säästöpankkiryhmää koskevat julkistamisvaateet riskienhallinnantavoitteiden ja käytänteiden osalta on kuvattu Ryhmän tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa. Säästöpankkiryhmän hallinto - ja ohjausjärjestelmiä koskevat tiedot sekä palkitsemisjärjestelmä on kuvattu tilinpäätöksen hallinnointiperiaatteissa.

Säästöpankkien yhteenliittymän muodostavat Keskusyhteisö, jäsenluottolaitokset, jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yritykset ja sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yhdessä omistavat yli puolet. Säästöpankkiliitto osk toimii Yhteenliittymän keskusyhteisönä.

Säästöpankkien yhteenliittymän luottoriskin pääomavaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisen riskin pääomavaade perusmenetelmällä. Markkinariskin pääomavaade lasketaan perusmenetelmällä valuuttapositioneille.

Vakavaraisuuslaskennan pääerät

Omat varat (1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Ydinpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	984 046	969 674
Ydinpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut	-33 907	-30 591
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	950 139	939 082
Ensisijainen lisäpääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja		
Ensisijaiseen lisäpääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut		
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	0	0
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	950 139	939 082
Toissijainen pääoma ennen lakisäätteisiä oikaisuja	37 671	45 483
Toissijaiseen pääomaan tehtävät lakisäätteiset oikaisut		
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	37 671	45 483
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	987 810	984 565
Riskipainotetut erät yhteensä	5 330 525	5 165 694
josta luottoriskin osuus	4 769 463	4 601 921
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	69 317	72 541
josta markkinariskin osuus	40 392	39 879
josta operatiivisen riskin osuus	451 354	451 354
Ydinpääoma (CET1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,8 %	18,2 %
Ensisijainen pääoma (T1) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	17,8 %	18,2 %
Omat varat yhteensä (TC) suhteessa riskipainotettuihin eriin %	18,5 %	19,1 %
Pääomavaatimus (1 000 euroa)		
Omat varat yhteensä	987 810	984 565
Pääomavaatimus yhteensä*	587 589	569 379
Josta Pilari II lisäpääomavaatimuksen osuus	26 653	25 828
Pääomapuskuri	400 222	415 186

* Pääomavaatimus muodostuu lakisäätteisestä vähimmäisvakavaraisuusvaateesta 8 %, luottolaitoslain mukaisesta kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 %, Finanssivalvonnan asettamasta 0,5 prosenttiyksikön Pilari 2 vaatimuksesta ja ulkomaisten vastuuden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

LIITE 22: OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISMÄÄRÄ

Luotto- ja vastapuoliriski	30.6.18	30.6.18	31.12.17	31.12.17
Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Riskipainotetut saamiset	Omien varojen vaade	Riskipainotetut saamiset	Omien varojen vaade
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta				
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviran- omaisilta	478	38	498	40
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisil- ta laitoksilta				
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	112	9	161	13
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	30 557	2 445	38 535	3 083
Saamiset yrityksiltä	1 084 837	86 787	1 002 963	80 237
Vähittäissaamiset	857 375	68 590	850 380	68 030
Kiinteistövakuudelliset saamiset	2 042 993	163 439	1 943 450	155 476
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	54 577	4 366	53 963	4 317
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	8 377	670	8 080	646
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	5 548	444	5 147	412
Arvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käy- tettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yri- tyksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	464 976	37 198	469 694	37 575
Oman pääoman ehtoiset vastuut	86 958	6 957	87 942	7 035
Muut erät	132 674	10 614	141 109	11 289
Luottoriski yhteensä	4 769 463	381 557	4 601 921	368 154
Vastuun arvonokaisuriski (CVA)	69 317	5 545	72 541	5 803
Markkinariski yhteensä	40 392	3 231	39 879	3 190
Operatiivinen riski yhteensä	451 354	36 108	451 354	36 108
Yhteensä	5 330 525	426 442	5 165 694	413 256

LIITE 23: KOKONAISVASTUUT VASTUURYHMITÄIN

Luotto- ja vastapuoliriski 30.6.2018

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuun määrä yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	1 430 539	13 680		1 444 219
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	32 057	2 426		34 483
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta				
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	3 106	243		3 349
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	14 798	1 326	82 356	98 481
Saamiset yrityksiltä	1 059 868	220 404		1 280 272
Vähittäisaamiset	1 167 188	345 677		1 512 864
Kiinteistövakuudelliset saamiset	5 861 690	174 035		6 035 725
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	48 865	250		49 115
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	5 585			5 585
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	55 476			55 476
Ärvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	501 252			501 252
Oman pääoman ehtoiset vastuut	49 084			49 084
Muut erät	149 687			149 687
Yhteensä	10 379 195	758 041	82 356	11 219 592

Luotto- ja vastapuoliriski 31.12.2017

Vastuuryhmä (1 000 euroa)	Tase-erät	Taseen ulkopuoliset erät	Johdannaiset	Vastuun määrä yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	1 292 569	2		1 292 571
Saamiset aluehallinnolta tai paikallisviranomaisilta	14 449	3 607		18 056
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta				
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	51 188			51 188
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta				
Saamiset laitoksilta	29 397	257	87 642	117 296
Saamiset yrityksiltä	1 022 237	140 116		1 162 353
Vähittäisaamiset	1 544 813	341 647		1 886 460
Kiinteistövakuudelliset saamiset	5 585 622	144 055		5 729 677
Maksukyvyttömyystilassa olevat vastuut	72 207	65		72 273
Erityisen suureen riskiin liittyvät vastuut	5 387			5 387
Vastuut katettujen joukkolainojen muodossa	39 244			39 244
Ärvopaperistamispositiot				
Saamiset laitoksilta ja yrityksiltä, joissa on käytettävissä lyhyen aikavälin luottoluokitusta				
Yhteistä sijoitustoimintaa harjoittavissa yrityksissä (CIU) oleviin osuuksiin tai osakkeisiin liittyvät saamiset	527 127			527 127
Oman pääoman ehtoiset vastuut	50 068			50 068
Muut erät	164 227			164 227
Yhteensä	10 398 535	629 749	87 642	11 115 925

LIITE 24: OMIEN VAROJEN TÄSMÄYTYS

Omien varojen täsmäytys

(1 000 euroa)	30.6.2018	31.12.2017
Oma pääoma yhteensä (IFRS)	1 031 548	1 017 520
Vähennykset	-47 503	-47 846
Ydinpääoma ennen lakisääteisiä oikaisuja	984 046	969 674
Tilikauden voitto	-1 044	-2 607
Rahavirran suojaus	-2 640	-2 867
Aineettomat hyödykkeet	-27 816	-23 608
Laskennallisten verosaamisten ero	-2 407	-1 510
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	950 139	939 082

Säästöpankki